

José Mármol

Amalia

Version in Interlingua per

Selahattin Kayalar

2006

Union Mundial pro Interlingua
(UMI)
www.interlingua.com

Lecturas in Interlingua

Libro Un

Adaptate a Interlingua de
“*Amalia*, Graded Spanish Readers, Book One”
J. C. Babcock and M. B. Rodriguez
The Riverside Press
Houghton Mifflin Company, 1949
[con le permisso del proprietate de Babcock]

Prologo



Iste lectura in Interlingua provide le sequente qualitates: (1) un texto que le studiante pote leger immediate post studiar Interlingua pro un curte tempore; (2) un historia movente e interessante scribite in Interlingua que es simple, ma natural e idiomatic; e (3) un material que developpa systematicamente le habilitate del studiante a leger e comprender Interlingua.

Solmente un minimo de preparationes es necessari ante que le studiante comencia leger *Amalia*. Il es assumite que ille ha devenite familiar con le cosas ordinari de grammatica que on trova usualmente in le prime copula de lectiones de grammatica. De plus, ille debe haber un cognoscentia de un parve stock del multo utile vocabulos del Interlingua. Un tal lista del vocabulos es includite in le section *Preliminares de Interlingua* de iste libro. Tote le vocabulos usate in iste lectura es date in le *Vocabulario*.

Le exercitios es intendite a provider un base pro practicar parlar e scriber Interlingua, tanto como exercitiar le nove vocabulos e idiomas, e lor usage.

Amalia ha essite indicate como le plus importante novella sudamerican del dece-nove seculo. In un narration agile, le novella combina le plus dramatic situationes con ingeniose toccos de humor. Le action se situa in le conflictive annos del tyrannia de Juan Manuel de Rosas. In su paginas le autor José Mármol describe le plus diverse typos de humanos in fidel e vivide pictura.

In *Amalia* incontra le lector, ultra un meticulose portrait de epocha, un attrappante historia ubi le crimines e passiones se misce con le actos de heroismo.

José Mármol ipse esseva le victima del injustitias que ille describe in *Amalia*.

José Mármol nasce in Buenos Aires le 2 de decembre de 1817. Ille studia in iste citate e in Montevideo. Depost le morte de su matre in 1837, ille retorna a Buenos Aires, ubi ille comencia su studios regular in le universitate.

Ille es incarcerate in april de 1839 pro circular in Buenos Aires diarios editate in Montevideo per le emigrantes del regime rosista. In le muros de su carcere ille scribe su prime versos antirosista: “Barbaro, nunquam tu occide mi anima / ni tu pone ferros a mi mente, no!”

Liberate depost de un septimana, ille fugi a Montevideo e remane in exilio. Post le battalia de Caseros, ille al fin pote volver al patria. A partir de su retorno, ille comencia un carriera public que include le representation parlamentari e le diplomatica. Desde 1858, ille dirige le Bibliotheca public fin al die de su morte in agosto de 1871.

Ille comencia editar su novella *Amalia* quando ille es in exilio in Montevideo, in le anno 1851.

Amalia



(A) Texto

.....

1 - Fugitivos

Le 4 de maio de 1840 (mille octo centos quaranta), al dece¹ del nocte, sex homines passa per le patio de un parve casa in le strata² de Belgrano, in Buenos Aires.

Un de illes dice al alteres:

— Totevia un precaution plus.

— E vamos tote le nocte prender precauciones? — dice con impatientia un altere de illes, un juvene homine qui porta³ un spada.⁴

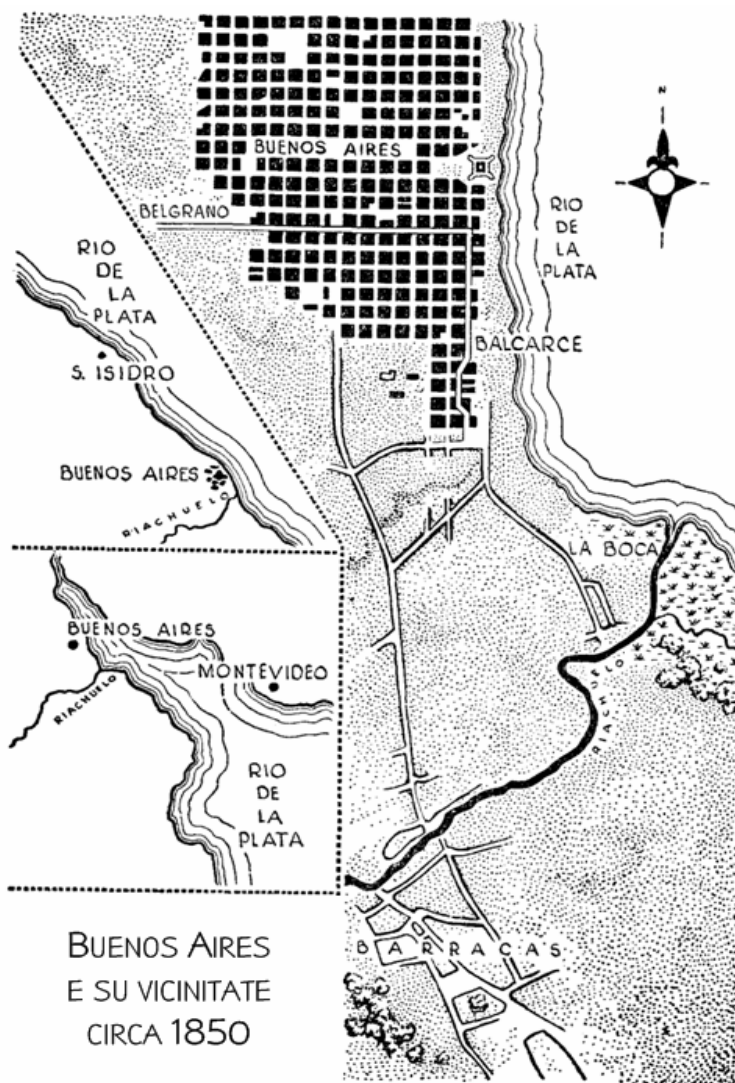
— Il es necessari prender tote le precauciones possibile — responde le prime. Nos non debe sortir⁵ toto insimul.⁶ Nos es sex; tres de nos pote sortir primarimente, per le strata de Belgrano. Le altere tres pote sortir un momento depost. Nostre sito⁷ de reunion es le strata de Balcarce.

— Multo ben; le senior Lynch e io va con tu, Merlo — dice le juvene qui porta le spada. E le tres, sin dicer un parola plus, sorti insimul per le strata de Belgrano in le direction del fluvio.⁸

Depost de alicun minutas de silentio, le senior Lynch dice a su juvene amico:

— Qui sape, Eduardo, si isto es le ultime⁹ vice que nos passa per le stratas de nostre capital.

1. *al dece* at ten (o'clock); 2. *strata* street; 3. *portar* to carry, take, wear; 4. *spada* sword; 5. *sortir* to go out, come out, leave; 6. *insimul* together; 7. *sito* place; *sito de reunion* meeting-place; 8. *fluvio* river; 9. *ultime* last.



— Si, ma il es necessari sortir de Buenos Aires pro combatter le dictator Rosas ¹. . . ben que le veritate es — continua le juvene — que un amico mie es de altere opinion. Ille dice que nos non debe sortir de Buenos Aires.

— E non prender parte in le revolution? Bah! Ille non ha valor.

— No, senior, ille es un juvene multo valente. Ma ille dice que como Rosas es in le capital, es hic ubi nos debe combatter le. Ma nos non debe parlar plus de isto hic in le strata.

Al arrivar ² al strata de Balcarce, Merlo, qui va avante ³ del duo amicos, les attende pro dicer les:

— Hic nos debe attende al alteres.

— Es tu certe ⁴ del sito ubi es le lancha? ⁵ — dice Eduardo.

— Multo certe — dice Merlo. — Io ha date a vos mi parola, e io va poner vos in le lancha. Io anque es un bon patriota; le moneta ⁶ que vos me ha date non es pro me, es pro le homines del lancha qui va portar vos a Montevideo.⁷

Eduardo sta observante Merlo con curiositate quando arriva le altere tres.

— Ora es necessari que nos va totos insimul — dice un de illes. — Tu, Merlo, pote continuar avante.

Illes se approcha ⁸ nunc al immense Rio del Plata. In iste solitari sito ubi illes es, le obscuritate e le silentio del nocte inspira terror in iste homines. Illes sape que a iste horas multe patriotas ha essite victimas del terribile Mashorca,⁹ aquelle societate secreta de Rosas, in le momento de sortir de Buenos Aires pro prender parte in le revolution.

Le sex homines cammina ¹⁰ in silentio. Le homine qui va avante de totos es Juan Merlo; post ¹¹ de ille cammina le senior Francisco Lynch, veterano del Independentia argentine, al latere ¹² de su juvene amico,

1. *Juan Manuel Rosas ha devenite le governor de Buenos Aires in 1829. Su dictatura sanguine super Argentine durava fin a 1852, quando ille esseva finalmente fortiate quitar le pais e perquirer refugio in Anglaterra;* 2. *arrivar to arrive, reach; al arrivar on reaching;* 3. *avante (de) ahead (of), before, in front (of);* 4. *certe sure;* 5. *lancha launch, fishing boat;* 6. *moneta money;* 7. *Le capital de Uruguay esseva un centro de resistentia contra Rosas;* 8. *aprochar se (a) to approach, draw near;* 9. *Le limite societate de Rosas esseva cognoscite popularmente como Mashorca (más horca: plus de furca), que es un joco del nomine de su emblemata, le mazorca (aure de mais);* 10. *camminar to walk, travel;* 11. *post (de) behind, in back (of);* 12. *latere side.*

Eduardo Belgrano, filio de un fratre del famos general Belgrano.¹ Post de istes cammina Oliden, Riglos, e Maisson, argentinis totos.

2 - *Traition*

*A*l arrivar al fluvio, Merlo les dice:

— In iste parte del fluvio es ubi debe esser le lancha.

Totos mira verso² le fluvio, sperante vider le lancha. Totos con le exception de Juan Merlo, qui sta mirante in un altere direction.

— Non es hic — dice. — Es necessari camminar un pauco plus.

Totos cammina post de Merlo, ma non ha passate duo minutas quando le senior Lynch vide a alicun distantia avante de illes le figuras de qualche homines a cavallo.³ E in le mesme⁴ momento se audi⁵ un “qui va!” in le silentio de aquelle solitari sito.

— Vos non debe responder; io va vider qui es — dice Merlo, qui, sin attender plus, cammina primarimente alicun distantia verso le sito ubi es le homines a cavallo, ma postea ille curre⁶ a un latere del cammino, dante al mesme tempore un sibilo.⁷

Un terribile confusion responde al sibilo del traitor. Quaranta homines a cavallo cade⁸ como un torrente super le povre fugitivos.

Le senior Lynch non ha habite tempore pro usar le pistolas que ille portava quando ille cade basso⁹ un del cavallos. Maisson e Oliden cade anque.

Riglos da un violente colpo¹⁰ con su spada al cavallo de un de su adversarios, qui cade con su animal; ma le homine se leva e su spada face del povre patriota le prime victima de aquelle nocte fatal.

Lynch, Maisson e Oliden non pote defender se plus, e illes anque mori¹¹ sub le spadas de aquelle cruel agentes del dictator Rosas.

1. *Manuel Belgrano, un general argentine, esseva un del heroes del Guerra de Independentia*; 2. *verso* toward; 3. *cavallo* horse; *a cavallo* on horseback; 4. *mesme* same; 5. *audir* to hear; *se audi* it is heard; 6. *curre* to run; 7. *sibilo* whistle; 8. *cadere* to fall; 9. *basso* under; 10. *colpo* blow; 11. *morir* to die.

Le homines ora descende ¹ de lor cavallos e se approcha a lor victimas pro vider si illes porta moneta. In le obscuritate e confusion, illes non vide que a alicun distantia de illes Eduardo totevia se defende contra ² quatro homines.

In le mesme tempore in que cade le senior Lynch, Eduardo ha currite verso un latere del cammino, ma duo del agentes le vide e curre a cavallo, spada in mano, verso le juvene.

Currente inter le duo cavallos, Eduardo da un colpo con le spada contra un del homines, qui cade mortalmente vulnerate.³ In iste momento arriva altere tres, e totos insimul attacca ⁴ al juvene.

Eduardo se defende con valor heroic contra illes quatro, e con le spada da un colpo super le capite ⁵ del cavallo de un de illes. Al vider que su cavallo va cader, le homine descende del animal e curre verso Eduardo. Su tres companiones ⁶ anque descende de lor cavallos e curre verso le juvene.

Eduardo leva le bracio ⁷ e da colpos con su spada in tote directiones. Il es quatro contra un; ma le juvene totevia se defende con le mesme valor.

Uno del quatro, ben que vulnerate in le capite, attacca a Eduardo furiosamente. Le juvene le da un altere colpo in le capite e le homine cade morte,⁸ ma in le mesme instante un de su companiones vulnera Eduardo in le bracio dextere.⁹

— Tu non va portar mi capite al dictator! — exclama Eduardo, al mesme tempore que ille leva le spada in le mano leve ¹⁰ e le da un colpo mortal. Duo homines cade al mesme tempore: Eduardo, qui es gravemente vulnerate e non pote defender se plus, e su adversario morte. Un del companiones de ille, vidente que Eduardo non pote levar se, le vulnera in le coxa ¹¹ leve.

— Ora tu va morir, unitario ¹² — exclama ille.

Ma in le mesme instante que ille leva le spada super le capite del juvene, se audi un colpo violente, e le agente cade morte.

— E tu anque! — dice le voce ¹³ de un homine qui pare ¹⁴ esser inviate ¹⁵ per le Providentia pro defender Eduardo. Con su bracio levate,

1. *descender* to get down, get off; 2. *contra* against; 3. *vulnerar* to wound; 4. *attaccar* to attack; 5. *capite* head; 6. *companion* companion, comrade; 7. *bracio* arm; 8. *morte* (pp de *morir*) dead; 9. *dextere* right; 10. *leve* left; 11. *coxa* thigh; 12. *Le unitarios se ha opponite al dictator e su partito federaliste*; 13. *voce* voice; 14. *parer* to seem, appear; 15. *inviar* to send.

ille procede curre verso le ultime del agentes del dictator, ma iste non attende e curre rapidemente in le direction del fluvio.

— Totevia vive! — exclama le homine inviate per le Providentia. E prendente Eduardo in su bracios, le porta a un latere del cammino ubi illes non pote esser vidite.

— Eduardo! — le dice, — es io, Daniel; tu amico, tu camerada.

3 - Celemento

Le aere del nocte pare reviver le juvene vulnerate.

— Gratias,¹ Daniel — dice ille al audir le voce de su amico, — ma io crede² que io pote camminar un pauco ora.

— Non necessari — le dice Daniel. — Io va lassar te hic un momento; io crede que io pote trovar³ le medios⁴ de portar te al altere sito. Ubi es tu vulnerate?

— Hic — dice Eduardo, prendente le mano de su amico e ponente lo primemente sur le bracio dextere e postea sur le coxa leve. — Le coxa me face suffrer⁵ horribilmente.

A pauc distantia del cammino, Daniel trova un del cavallos del agentes morte, e lo apporta⁶ al sito ubi ille ha lassate Eduardo.

— Le Providentia — dice — nos invia le medios pro sortir de hic. — E levante Eduardo con alicun difficultate, ille monta su amico super le cavallo. Postea ille prende le large spada de su amico e se monta⁷ detra⁷ de ille. Un instante deponit illes curre verso Barracas.⁸

Al arrivar al strata Larga, Daniel arresta⁹ le cavallo e mira in tote directiones, ma como ille non vide alicuno,¹⁰ ille curre altere vice¹¹ per le solitari strata.

— A ubi va nos? — demanda¹² Eduardo.

1. *gratias* thank you, thanks; 2. *creder* to believe, think; 3. *trovar* to find; 4. *medios* means; 5. *suffrer* to suffer; 6. *apportar* to bring; 7. *montar (se)* to mount; 8. *Barracas, un section de Buenos Aires, esseva habitate sparsemente al iste tempore*; 9. *arrestar* to stop; 10. *alicuno* somebody, anybody; *ille non vide alicuno* he doesn't see anyone; 11. *altere vice* again; 12. *demandar* to ask.

— Hic — dice Daniel, al mesme tempore que illes se arresta ante de un casa. E sin descender del cavallo ille colpa ¹ le fenestra.²

Ma nemo responde, e ille colpa altere vice.

Un timide voce de un femina demanda:

— Qui es?

— Es io, Amalia, io, tu cosino.³

— Daniel! — dice le mesme voce.

— Si, es Daniel.

Le fenestra se aperi ⁴ e un femina juvene mira per illo.

— Non me cognosce, Amalia? Tu debe aperir le porta ⁵ del strata immediatamente.

Le juvena curre a aperir le porta, e Daniel, qui ha jam descendite del cavallo con Eduardo, la dice:

— Vole prender le bracio de iste juvene un momento, Amalia? Ille non pote camminar.

Amalia, sin dicer un parola, prende con su manos un bracio de Eduardo.

— Gratias, senioreta, gratias! — dice le juvene.

— Tu es vulnerate! — exclama Amalia.

— Un pauco.

Durante ⁶ que illes parla, Daniel porta le cavallo al cammino, e lo face curre verso le fluvio.

Daniel, volvente ⁷ del cammino, leva Eduardo in su bracios altere vice e entrante in le sala ⁸ del casa de Amalia, pone su amico super un sofa.

Amalia al mesme tempore sorti currente del sala e volve con un parve lampa ⁹ que illa pone sur le tabula ¹⁰ ante del sofa ubi es Eduardo.

Daniel postea se approcha al tabula e prendente le manos de su cosina inter le sues, la dice:

— Amalia, iste es mi bon amico, Eduardo Belgrano, de qui io te ha parlate multe vices. Le agentes de Rosas le ha vulnerate.

1. *colpar* to knock; 2. *fenestra* window; 3. *cosino, cosina* cousin; 4. *aperir (se)* to open; 5. *porta* door; 6. *durante (que)* while; 7. *volver* to return; 8. *sala* living room; 9. *lampa* lamp; 10. *tabula* table.

— Ma que pote facer io, Daniel? — le demanda Amalia, mirante al mesme tempore verso le sofa ubi es Eduardo.

— Prime, tu pote portar le un pauco de vino.¹

Amalia sorti del sala, e Daniel se approcha a Eduardo, e le dice:

— Iste es Amalia, mi belle cosina del provincia de Tucuman, de qui io te ha parlate tante vices. Desde le morte² de su sposo,³ illa vive in Barracas. Hic tu pote restar alicun dies, durante que nos te cura.⁴

— Ma, Daniel — protesta Eduardo, — si le agentes de Rosas me discoperi hic, tu cosina curre periculo.⁵

— Io crede que illes non va discoperir te — responde Daniel. — E sape tu que io es in mi elemento quando io me trova inter difficultates.

Amalia entra in aquelle momento con le vino pro Eduardo.

— Gracias, mi belle cosina — dice Daniel al mesme tempore que ille prende le vino del manos de Amalia e se approcha al sofa ubi es su amico pro offerer⁶ le le vino. E durante que Eduardo bibe un pauco de vino, Amalia ha tempore, pro le prime vice, pro observar le juvene, qui pare suffrer multo in aquelle momento.

— Es Pedro, tu domestico,⁷ in le casa? — demanda Daniel.

— Si — dice Amalia.

— Io necessita⁸ parlar con ille; tu debe facer le venir immediatamente.

Amalia va a aperir le porta del sala pro sortir, quando la dice Daniel:

— Un momento, Amalia, durante que tu face venir Pedro io va scriber un carta⁹ al doctor. Ubi ha il papiro?

— In aquelle camera¹⁰ al dextera.

Durante que su cosina es appellante su domestico, Daniel va al camera e se approcha a un tabula pro scriber le carta. Postea ille se leva e volve al sala, ubi Amalia sta parlante con Eduardo. In le mesme momento le porta se aperi e entra un homine vetere,¹¹ ma totevia vigorose.

— Pedro — le dice Daniel, — io sape que tu es un vetere patriota qui ha servite¹² con le general Belgrano in le Guerra¹³ del Independentia.

1. *vino* wine; *un pauco de vino* a little wine; 2. *morte* death; 3. *sposo* husband; *sposa* wife; 4. *curar* to cure, dress (a wound); 5. *periculo* danger; *curre periculo* to be in danger; 6. *offerer* to offer; 7. *domestico, domestica* servant; 8. *necessitar* to need; 9. *carta* card; 10. *camera* room; 11. *vetere* old; 12. *servir* to serve; 13. *guerra* war.

Iste senior que tu vide hic es filio de un fratre de aquelle grande general, e ille ha necessitate de tu servicios in iste momento.

— Senior, io non pote offerer plus que ¹ mi vita,² e illo es semper al disposition del familia de mi general.

— Si, io lo crede, Pedro, ma ora, plus que valor nos necessita prudentia. Sape tu ubi vive le doctor Alcorta?

— Si, senior — dice le vetere veterano del guerra.

— Allora tu es a ³ ir a su casa e a portar le iste carta.

— Multo ben, senior — contesta ⁴ Pedro, sortiente del sala. Alicun minutas depost se audi le cavallo del vetere domestico currente per le solitari strata Larga.

4 - Doctor Alcorta

Amalía sorti del sala, durante que Daniel se sede ⁵ a parlar con Eduardo.

— Tu jam sape — dice Daniel — que io ha appellate nostre car ⁶ amico, doctor Alcorta.

— Ma Daniel — protesta Eduardo, — mi vita non es de tante importantia; nos non debe poner in periculo un femina como tu cosina e un homine como Alcorta.

— Mi car Eduardo, tu ben comprende ⁷ le entusiasmo del doctor Alcorta pro le libertate, pro le justitia. Non es ver que tote nostre amicos qui servi hodie con le general Lavalle,⁸ qui ha prendite le spada pro combatter al dictator Rosas, es le personification del ideas del doctor Alcorta? Ben — continua Daniel, — tu non debe pensar ⁹ de isto. Le doctor va esser hic tosto,¹⁰ e si tu pote, tu debe dormir ¹¹ un pauco durante que io parla con Amalia.

1. *que* than; *plus que* more than; 2. *vita* life; 3. *esser a + inf.* to be to; *tu es a ir* you are to go; 4. *contestar* to answer; 5. *seder (se)* to sit down; 6. *car* dear, beloved; 7. *comprender* to understand; 8. *General Juan Lavalle esseva le commandante del fortias unitari, opponente le fortias de Rosas in le provincias nord*; 9. *pensar de* to think about; 10. *tosto* soon; 11. *dormir* to sleep.

— Amalia — dice le juvene al entrar in le camera ubi es su cosina, —
io comprende que toto isto es un grande inconvenientia pro te.

— Oh! no, Daniel, tu non debe pensar de isto. Mi casa, mi fortuna,
toto es a tu disposition.

— Gratias, Amalia; ma Eduardo solamente va esser in tu casa le
tempore indispensable, forsan ¹ duo o tres dies.

— Oh, non es possibile! Ille non debe levar se si ² tosto. Io non ha
multe amicas hic in Buenos Aires, e illas non me visita multo. Eduardo
pote occupar ³ un del cameras al altere latere del patio.

— Gratias, Amalia, tu es tanto generose! Ora nos debe ir a preparar
le lecto;⁴ le doctor es de arrivar tosto.

— Si, es ver — contesta le juvena, e prendente un lumine ⁵ in su
manos illa passa per le patio con Daniel, e entra in le camera que es de
occupar Eduardo.

— Le camera es jam preparate e solamente es necessari facer le lecto
— dice Amalia.

— Ma, non audi tu alique? — demanda Daniel.

— Es cavallos! — exclama Amalia, plen ⁶ de terror.

— Forsan . . . illes se ha detenite al porta — dice Daniel, currente al
fenestra.

— Qui pote esser!

— Es Alcorta e Pedro. Oh, le nobile, le generose Alcorta! — E
prendente le lumine, Daniel curre al patio.

— Gratias, senior! — exclama plen de emotion al stringer le manos ⁷
de su vetere amico, homine de trenta ⁸ e octo annos de etate.⁹

— Que nos ¹⁰ vide Belgrano, amico mie — dice le doctor. Alcorta va
con Daniel al camera ubi es Amalia.

— Iste es le camera que es de occupar Eduardo — dice Daniel. —
Crede vos que nos debe portar le hic presto?¹¹

— Si, il es necessari — contesta Alcorta, prendente su instrumentos
del manos de Pedro e ponente los sur un tabula al latere del lecto.

1. *forsan* perhaps; 2. *si* so, as; 3. *occupar* to occupy; 4. *lecto* bed; 5. *lumine* light;
6. *plen* full; 7. *stringer le manos (de)* to shake hands (with); 8. *trenta* thirty; 9. *etate*
age; *trenta e octo annos de etate* thirty-eight years old; 10. *que nos + v.* let's v.; *que nos*
vide let's see; 11. *presto* at once, quickly.

— Un momento, senior — dice Daniel, durante que Amalia sorti a cercar ¹ alicun cosas que le doctor necessita, — il ha alique que io vos non ha mentionate in mi carta. Eduardo ha essite vulnerate per agentes de Rosas.

— Crede tu que io non lo ha jam comprendite? — contesta le doctor con voce triste.² — Que nos vide Belgrano presto.

Daniel passa con le doctor per le patio, e illes entra insimul in le sala. Eduardo, al audir les, tenta ³ levar se.

— Quietate, Belgrano, es solmente le doctor — dice Alcorta, qui se sede al latere de Eduardo e prende le pulso.

— Ben — dice, — nos debe ⁴ portar le a su camera.

Alcorta e Daniel colloca ⁵ Eduardo in un sede ⁶ e illes e Pedro le porta al su camera. Le doctor comencia ⁷ presto examinar le.

— Horribile! — exclama ille al vider le coxa vulnerate, e le examina pro alicun minutas.

Depost, durante que le doctor cura le bracio e le coxa, Eduardo le describe le historia ⁸ de aquelle nocte e le horrible morte de su cameradas. Alcorta ascolta in silentio le triste historia de aquelle nocte fatal.

— Sape iste Merlo tu nomine?⁹ — demanda.

— Io non es certe, ma io crede que ille sape solmente le nomine de Oliden, que illes ha occidite.¹⁰

— Nos debe prender tote le precauciones possibile, amicos mie, proque io es de opinion que, al saper lo que ¹¹ ha succedite,¹² illes va cercar pro Belgrano per tote le citate.¹³

Ora illes leva Eduardo del sede e le colloca super le lecto.

— Eduardo — dice le doctor Alcorta, — ora tu debe provar a dormir. Io spera retornar deman al meridie.

— Gratias, senior.

Depost isto, le doctor va foras al patio con Daniel.

1. *cercar* to look for, seek; 2. *triste* sad; 3. *tentar + inf.* to try to; 4. *deber + inf.* to need to, must, to have to; 5. *collocar* to place, put; 6. *sede* chair; 7. *comenciar* to begin; 8. *historia* history, story; 9. *nomine* name; 10. *occider* to kill; 11. *lo que* what, that which; 12. *succeder* to follow, happen; 13. *citare* city.

— Crede vos, senior, que le vita de Eduardo non curre alicun¹ periculo?

— Necuno absolutamente; ma ille necessita restar in lecto pro multe dies. — E dicente iste parolas, illes entra in le sala, ubi Amalia sta attendente.

Le doctor se sede e parla con Amalia, durante que Daniel retorna al camera de su amico.

— Eduardo — le dice, — io necessita facer multe cosas in le citate, e io va accompagner² Alcorta; ma Pedro va esser hic con te. Necessita tu alique del citate?

— Nihil.³ Se ha addormite⁴ tu cosina?

— Ah! Tu jam comencia pensar de mi cosina? — dice Daniel ridente.⁵ Postea mirante a Pedro, ille le dice:

— Pedro, io lassa in tu manos le defensa de iste casa.

— Hic entra nemo sin occider primemente le vetere Pedro.

— Bravo! — exclama Daniel, stringente le mano del vetere domestico. — Usque deman,⁶ Eduardo.

— Usque deman.

— Nos va ora, senior? — dice Daniel al entrar in le sala.

— Io me va, ma tu, Daniel, debe remaner⁷ te.

— Senior, io non pote remaner me, io necessita facer multe⁸ cosas in le citate. Amalia, io spera retornar al septe del nocte. Ora tu debe addormir te. Tu non debe timer⁹ nihil.

— Oh! Io solmente time pro te e pro tu amico!

— Io lo crede, ma nihil va occurrer.

— Oh, le senior Daniel Bello ha grande influenza! — dice Alcorta, in tono ironic e ridente pro prime vice aquelle nocte.

— Si — dice Daniel, — vos pote rider vos, ma io sape que le amicos que io ha inter le federales¹⁰ e le Mashorca pote servir nos . . .

1. *alicun* any; 2. *acompaniar* to accompany, go with; 3. *nihil* nothing; 4. *addormir se* to go to bed, lie down; 5. *rider* to laugh; 6. *usque deman* (I'll) see you tomorrow; 7. *remaner* to remain, stay; 8. *multe* many; 9. *timer* to fear, be afraid of; 10. *Rosas ha levate se al poter como le leader del Partido Federaliste, que ha favorite un decentralisate forma del governmento.*

— Vamos,¹ Daniel.

— Vamos, senior. Amalia, usque deman.

— Usque deman — dice Amalia, accompagnante les fin al porta.

Al passar per le fenestra del camera de Eduardo, Daniel se arresta un instante, e vide le vetere veterano del Independentia sedente² presso³ del lecto del juvene vulnerate.

5 - *Daniel*

In le patio de su casa, Daniel da su cavallo a su domestico, Fermin. Presto ille aperi le porta del sala e entra in illo. Postea prendente un lampa, ille passa a altere camera ubi ille se sede a scriber.

Iste juvene es le unic⁴ filio de don⁵ Antonio Bello, homine ric⁶ qui vive in le sud⁷ del Republica. Don Antonio es un homine honorabile e sincer, qui ha essite semper federal desde tanto ante de Rosas, e ha plure amicos de influentia in le capital.

Don Antonio ha un grande amor⁸ pro su unic filio, que ille ha inviate a Buenos Aires pro continuar su studios in le universitate.

Sedente al tabula ubi ha collocata le lampa, Daniel scribe le sequente⁹ carta:

5 de maio,

al duo e medie¹⁰ del matino.

Mi car Florencia:

Hodie io necessita tu talento, Florencia mie, como io semper necessita tu amor.

Io vole saper lo que on dice in le casa de doña Maria Josefa Ezcurra con respecto a un incidente¹¹ que ha

1. *vamos* let's go; 2. *sedente* sitting; 3. *presso de* near; 4. *unic* only; 5 *don* Don, *un titulo espaniol usate ante le nomines del homines* (doña *pro feminas*); 6. *ric* rich; 7. *sud* south; 8. *amor* love; 9. *sequente* following; 10. *medie* half; *le duo e medie* half past two; 11. *incidente* incident, event.

occurrite iste nocte ¹ *vicin al fluvio, e que nomines on mentiona.*

Al duo post meridie ² *io va esser in tu casa, ubi io spera verte.*

Tu comprende, mi amor, que isto es un subjecto ³ *de grande importantia pro me.*

DANIEL.

Postea ille prende un papiro plen de signos conventional que ille consulta durante que ille scribe con illos:

*Buenos Aires,
5 de maio de 1840.*

Cinque de nostre amicos ha essite attaccate iste nocte in le momento de imbarcar se. Lynch, Riglos, Oliden e Maisson ha essite victimas; uno ha potite escappar se. Si per alicun altere medio vos ha habite notitias ⁴ *de iste evento, debe vos non mentionar nomines.*

E serrante ⁵ iste carta, Daniel scribe sur le enveloppe:⁶

*A. de G₃. — Montevideo.*⁷

E ponente le carta in un altere enveloppe, ille lo colloca sub le lampa que es ante de ille. Alora ⁸ ille appella su domestico, e dante a ille le carta pro Florencia, ille le dice:

— Fermin, iste matino al novem tu es de portar alicun flores ⁹ a Florencia. Al dar a illa le flores, tu es de poner in su mano iste carta.

— Si, senior — contesta Fermin.

1. *iste nocte* tonight; 2. *meridie* noon; *post meridie* afternoon; 3. *subjecto* subject, matter, affair; 4. *notitias* news; 5. *serrar* to close; 6. *inveloppe* envelope; 7. *Daniel adressa le littera, in codice, al altere agentes unitarian in Montevideo*; 8. *alora* then; 9. *flor* flower.

Depost de dar iste ordines ¹ a su domestico, Daniel allora clauda le porta de su casa, e va addormir se; il jam es ² le tres e quarte del matino.

6 - Dictator Rosas e Cuitiño

Durante que occorre iste incidente in le nocte del 4 de maio, alteres anque de importantia ha loco ³ in un altere parte del citate. Ma pro comprender les, es necessari considerar primo le situation politic del Republica in aquelle dies.

Iste es le periodo de crise pro le dictator Rosas. Le revolution del Sud, sin plano e sin direction, ha habite loco sex menses antea. Ibi le fortias ⁴ de Rosas ha ganiate,⁵ ma del Nord ⁶ arriva notitias del invasion de varie provincias per le general Lavalle, qui es al capite del fortias militar del unitarios.

Al dece-duo de aquelle mesme nocte del 4 maio de 1840, in que le incidentes que nos jam cognosce ha habite loco, nos entra in le immense patio de un grande casa in Buenos Aires. Le unic lumine que on vide in le patio entra per un porta al leve, per le qual ⁷ on pote vider quatro homines sedite a un tabula.

Le prime de istes es un homine de quaranta e octo annos de etate, de fronte ⁸ alte ⁹ e oculos ¹⁰ parve. Le altere tres es juvene de vinti-cinque a trenta annos.

Le homine del fronte alte ha ante de ille plure cartas, le quales ille lege ¹¹ durante que le juvenes scribe. Depost de alicun minutas de silentio, ille leva le capite e dice a un del juvenes:

- Ha finite ¹² vos?
- Si, su Excellentia.
- Que nos vide lo que nos ha.

1. *ordine* order; 2. *il es (le tres e quarte)* it is (a quarter after three); 3. *loco* place; *haber loco* to take place, happen; 4. *fortia* force, strength; *le fortias* (military) forces; 5. *ganiar* to win, gain; 6. *nord* north; 7. *le qual* which; 8. *le fronte* forehead; 9. *alte* high; 10. *oculo* eye; 11. *leger* to read; 12. *finir* to finish.

— Hic, su Excellentia, nos ha duo documentos del 7 e 10 de april del provincias de Tucuman e Salta in le nord.

— Como illes me defia ¹ a declarar guerra contra me! Io va finir con ² aquelle unitarios! — dice con voce plen de ironia iste homine a qui illes appella su Excellentia, le general Juan Manuel Rosas, dictator argentine. — Ha arrivata alicun communication del policia?

— Si, su Excellentia.

— Dice illo alicue con respecto al unitarios?

— No, su Excellentia.

— Jam es le dece-duo e quatro — dice Rosas. — Il pare que illes non ha osate a imbarcar se. Vos pote ir.

Quando le tres juvenes ha sortite, le dictator se leva del sede e appella:

— Manuela!

— Io es hic, papa! — contesta un voce de femina desde altere camera, e un instante deposit arriva un juvena de vinti-duo a vinti-tres annos de etate, alte e pallide,³ de facie ⁴ intelligente e con oculos parve ma expressive.

— Tu pote ordinar ⁵ le repasto.⁶

Manuela retorna al cameras interior e tosto veni ⁷ a dicer a su patre que le repasto es servite.

— Totos me parla del revolution — dice Manuela durante que Rosas mangia ⁸ con grande appetito. — E illes pare creder que nos curre periculo.

— E qui te dice iste cosas?

— Oh! nemo me parla, nemo osa a parlar de periculos de guerra; ma omnes me dice que io nunquam ⁹ debe partir sol,¹⁰ que io debe clauder ben le portas, finiente semper per offerer me lor servicios. Ma io crede que nemo es sincer.

— Pot'esser ¹¹ . . . — contesta Rosas. — Ma si le unitarios non me occide iste anno, illes non va occider me jammais.

1. *defiar* to defy, dare; 2. *finir con* to do away with, put an end to; 3. *pallide* pale; 4. *facie* face; 5. *ordinar* to order, ask (for); 6. *repasto* food, dinner; 7. *venir* to come; 8. *mangiar* to eat; 9. *nunquam* never; 10. *sol* alone; 11. *pot'esser* maybe.

Subito¹ se audi plure cavallos que se arresta al porta. Rosas mira a su filia, e illa comprende que su patre vole saper qui ha arrivare. Manuela va a sortir, ma in iste momento veni un domestico.

— Le commandante Cuitiño ha justo arrivare² — dice le domestico.

— Con qui ille veni? — demanda Rosas.

— Veni con alicunos de su homines.

— Ben, io necessita vider le immediatamente.

Rosas remane sedente al tabula e continua mangiar, durante que Manuela se sede a su dextera e un domestico apporta plus vino. Multo prompte arriva le famose commandante. In le mano ille apporta le sombrero³ con un grande banda⁴ rubie.⁵ Le capillos⁶ cade super su repulsive facie, in le qual on pote vider tote le lineas con que le mano de Deo⁷ marca le tententias criminal in le facies human.

— Bon nocte,⁸ su Excellentia — dice Cuitiño.

— Bon nocte, amico. Vole tu biber alique? Manuela, un pauco de vino pro le commandante.

Quando Cuitiño extende le mano pro prender le vino que Manuela es justo a servir le, le juvena subito vide que le mano e le bracio de Cuitiño es plen de sanguine.⁹ Manuela deveni pallide e subito retira¹⁰ su sede a parte del latere de Cuitiño.

— Que es vos faciente iste nocte? — demanda Rosas.

— Nos ha essite per le fluvio, tentante attrappar¹¹ aquelle unitarios.

— Ah! si, ora io memora¹² que Merlo ha dicite alique al policia con respecto de alicun unitarios qui vole imbarcar se pro unir¹³ se al fortias de Lavalle. E vos les ha trovate?

— Si, su Excellentia, cinque.

— E ubi es illes?

— Ubi es! Su Excellentia non memora le ordines que me ha date?

— Ah! Es ver! Vos face ben: vos solmente defende vos mesme, proque si le unitarios gania, illes va finir con vos.

1. *subito* suddenly; 2. *ha justo arrivare* has just arrived; 3. *sombrero* |e| hat; 4. *banda* ribbon, band; 5. *rubie* red. Rubie esseva le color official del partito de Rosas; 6. *capillos* hair; 7. *Deo* God; 8. *bon nocte* good evening, good night; 9. *sanguine* blood; 10. *retirar* withdraw, move back; 11. *attrappar* to catch, trap; 12. *memorar* to remember; 13. *unir se* to join.

— Illes non, su Excellentia — dice Cuitiño, in cuje ¹ facie on pote vider un expression de satisfaction. — Illes jam es morte.

— Bon! E ha vidite tu si illes ha papiros?

— No, senior, necun de illes quatro.

— De illes quatro? — crita ² le dictator. — Non tu justo ha dicite cinque?

— Si, senior, ma como un de illes ha escappate . . .

— Escappate! — crita Rosas altere vice. — E qui ha escappate?

— Io non sape, su Excellentia.

— E qui lo sape?

— Merlo, forsan.

— E ubi es Merlo?

— Io non sape ubi ille se loca ² ora. Io non le ha vidite desde le deceduo.

— Alora, non importa ³ — dice Rosas, — solmente io questiona que aquelle unitario qui ha escappate forsan ha le communicationes pro le general Lavalley.

— Io vos assecura ⁴ que nos va reatrappar le, su Excellentia, e tunc vamos a vider si ille escappa altere vice! — exclama Cuitiño, prendente le sombrero pro sortir.

— Bon, Cuitiño, isto es pro le familia — dice Rosas, ponente moneta in le mano de su commandante. — Debe servir semper al Federation, ⁵ amico.

— Io servi a su Excellentia, alora su Excellentia es le Federation.

— Bon nocte, commandante — dice Rosas extendente su bracio pro stringer le mano de Cuitiño.

— No, senior, es plen de sanguine — dice Cuitiño, al mesme tempore que ille retira su mano.

— Non importa, amico, es sanguine de unitarios — dice le dictator, stringente le mano de su commandante.

1. *cuje* whose; 2. *critar* to shout; 3. *locar se* to be; 4. *importar* to matter, be important; *non importa* it doesn't matter, never mind; 5. *assecurar* to assure, assert; 5. *Federation* Federation; *illo es le partido del dictator e su forma del governmento*.

7 - Florencia

Al dece-duo del sequente die, un de aquelle dies del mense de maio in que le celo ¹ es de un blau ² brillante, un cochi se arresta ante de un casa cuje porta es de color rubie.

Del cochi descende un belle ³ juvena de dece-septe a dece-octo annos de etate, elegantemente vestite ⁴ de violetto con le capillos brillante como le auro ⁵ e le oculos blau como le celo de aquelle die.

Pro arrivar al porta del sala, es necessari passar per un multitude de negras, de mulattas, e de homines vestite de rubie de pedes ⁶ a capite, qui attende in le patio del casa de doña Maria Josefa Ezcurra, ubi le belle juvena se trova.

Attendente trovar alicun persona a qui demandar pro le seniora del casa, le juvena entra in le sala; ma hic illa solmente vide duo mulattas e tres negras. Illas mira de pedes a capite al elegante senioiretta qui ha justo entrate, in cuje capillos de auro solmente on vide un banda color rubie multo parve.

Il ha un momento de silentio in le sala.

— Es doña Maria Josefa Ezcurra a casa?⁷ — demanda le juvena.

— Illa es a casa, ma es occupate ⁸ — contesta un del mulattas, sin levar se de su sede.

Sin dicer un parola plus, le juvena va a un del fenestras, lo aperi, e appellante su domestico, le manda ⁹ entrar in le sala.

Le domestico arriva tosto, e le juvena allora le manda appellar al porta del secunde ¹⁰ patio e demandar si doña Maria Josefa pote recipere ¹¹ le visita del senioiretta Florencia Dupasquier. Al audir le tono imperative de iste ordine, le feminas comprende que le senioiretta Dupasquier debe esser un persona de importantia.

Alicun minutas depost arriva un domestica de doña Maria Josefa a dicer la que le seniora es a casa e que illa pote recipere la intra un momento.

1. celo sky; 2. blau blue; 3. belle beautiful; 4. vestir se to dress; vestite de dressed in; 5. auro gold; 6. pede foot; de pedes a capite from head to toe; 7. a casa at home; 8. occupate busy; 9. mandar to order, command; 10. secunde second; 11. recipere to receive.

Postea illa dice al cinque feminas ibi sedite que le seniora non pote audir las usque le vespere, e que illas debe volver allora.

Le cinque feminas sorti del sala, mirante con mal humor a Florencia, qui remane al fin ¹ completamente sol.

In un altere camera del casa, doña Maria Josefa es occupate parlante con duo domesticas e dante las ordines, durante que illa examina e pone in un altere enveloppe vinti cartas que ha arrivare iste die, petente varie favores.

Desde le morte de su soror, le sposa de don Juan Manuel Rosas, doña Maria Josefa travalia ² con passion sincer pro le causa federal. Le morte del sposa de Rosas ante ³ duo annos ha restate doña Maria Josefa in le position de influenza antea occupate per su soror.

Le porta se aperi al fin, e per illo entra un femina de cinquanta-octo ⁴ annos, parve, active, de oculos parve, in cuje capillos quasi ⁵ blanc ⁶ on vide un grande banda color sanguine.

— Como sta tu, Florencia? Pro que non ha venite tu matre tamben?
— demanda le seniora, sedente se in le sofa juxta ⁷ le juvena.

— Mama non se senti ⁸ ben, e como illa non ha potite facer lo personalmente, illa me ha inviate a apportar a vos iste donation de moneta, que illa per su manos ipse invia al hospital de feminas.

— Gratias, Florencia! — illa dice, prendente le moneta que la ha date le juvena. — Io va informar Juan Manuel de iste acto humanitari, e deman io va inviar le moneta al hospital.

— Oh! no, seniora — contesta Florencia, sapiente multo ben que le hospital nunquam va recipere le moneta. — Non es necessari mentionar lo a su Excellentia, qui sin dubita ⁹ es multo occupate con le eventos del guerra. Benque io crede que felicemente ¹⁰ non ha occurrite alcun incidente hic in Buenos Aires.

— Bah! Il pare que tu sape nihil de lo que es occurrente. Ora plus que nunquam.

— Si, es ver que io non pote saper le secretos que solmente sape vos e su Excellentia. Ma felicemente nos es tanto distante ¹¹ del guerra!

1. *fin* end; *al fin* finally; 2. *travaliar* to work; 3. *ante duo annos* two years ago; 4. *cinquanta-octo* fifty-eight; 5. *quasi* almost, nearly; 6. *blanc* white; 7. *juxta* beside, close to; 8. *sentir se* to feel; 9. *dubita* doubt; *sin dubita* no doubt, doubtless; 10. *felicemente* happy; *felicemente* fortunately, happily; 11. *distante* far.

— Povre puera! Tu solmente sape de tu sombreros e de tu vestimentos.¹ E le unitarios que tenta de imbarcar se pro ir unir se a Lavalle?

— Oh! illo pare facile.² Le costa del fluvio es immense!

— Facile! Bah! — exclama le seniora, ridente de un modo ³ ironic. — Sape tu quantes ⁴ es capturate heri ⁵ vicin del fluvio?

— Quantes? Io non sape, seniora.

— Illes ha occidite quatro non multo distante de Barracas.

— Illes les ha occidite!

— Si, e multo ben facite; benque un de illes ha escappate.

— Ma, sin dubita illes es de incontrar ⁶ le tosto, allora il me pare que le policia es multo active — dice Florencia.

— Le policia! Io mesme debe ⁷ facer lo quasi toto.

— Io sape que vos travalia tanto, e in iste evento sin dubita vos va facer plus que le policia.

— Tu pote esser secur de isto.⁸ Io ha partite del casa de Juan Manuel ante duo horas e io jam sape plus que le policia.

— Como es possibile!

— Io ha appellate Merlo, ma aquelle animal non sape le nomine del unitario qui ha escappate. Ma secundo ⁹ Cuitiño, ille es vulnerate in le coxa leve, e de iste modo io te assecura que nos va incontrar le. Oh! Florencia, tu non debe maritar ¹⁰ te con ulle unitario! Que ¹¹ stupide illes es! Ma, como sta Daniel? Ora nunquam nos le vide in le citate.

— Ille es perfectemente bon, seniora.

— Ah! Tu pote aperir le oculos, Florencia.

— E pro vider que, seniora?

— Que innocent! Non ha pensate tu de Barracas, de certe Amalia, cosina de certe Daniel?

— Io assecura vos, seniora, que io lo non comprende — contesta le juvena sorprendite.¹²

1. *vestimento* dress, clothes; 2. *facile* easy; 3. *modo* manner, way; *de un modo ironic* ironically; 4. *quante(s)* how many; 5. *heri* yesterday; 6. *incontrar* to find; 7. *deber* to have to; 8. *isto* this (neuter form); 9. *secundo* according to; 10. *maritar se (con)* to marry; 11. *que + adj./adv.* how; 12. *surprendite* (pp. *surprender*) surprised.

— Qui vide a iste Amalia, qui vive sol in su casa? Solmente ¹ Daniel. Comprende tu ora, mi car Florencia? — dice le vetere ridente. Ma, que es isto? Tu deveni pallide!

— Es nihil, seniora — dice Florencia.

— E isto non es toto . . . ! — continua le vetere, qui pare sentir multe satisfaction in tormentar su victima.

— Seniora, io me va, adeo ² — dice Florencia levante se subito.

— Ben, Florencia, adeo. Io vole vider tu matre tosto. A revider, e tu debe aperir le oculos! eh! — e ridente totevia le vetere accompania le senioreta Dupasquier fin al porta del strata.

— Es ver — pensa Florencia durante que su cochi cammina verso su casa. — Nunquam io ha sapite ubi Daniel passa ³ le vesperes. E io ha notate ⁴ que plure vices como heri, ille ha sortite de mi casa ante le novem del nocte. De plus, ⁵ iste femina sape toto lo que ⁶ eveni e toto lo que on dice in Buenos Aires.

Florencia arriva a su casa al un e medie de postmeridie, e descende de su cochi decidite a contar ⁷ a su matre lo que illa ha venite audir. Ma le seniora Depasquier ha justo sortite e Florencia se trova sol in le sala, durante que arriva le momento de recipere le visita de Daniel, secundo le hora mentionate in su carta.

8 - Florencia e Daniel

Al duo post meridie, Daniel parti le casa de un amico, e camminante per le strata del Reconquesta, tosto arriva al casa de Florencia.

Florencia es in iste momento juxta le tabula de su sala, mirante le flores collocate in un vaso de porcellana blanc. Ma illa a pena ⁸ nota le flores, tunc totevia illa es pensante, parola per parola, in le conversation que illa ha habite con doña Maria Josefa. Illa solmente nota que Daniel ha justo entrate quando le juvene prende su mano e la basia.⁹

— Cavallero! ¹⁰ — exclama, retirante le mano.

1. *solmente* only; 2. *adeo* good-bye; 3. *passar* to spend (time); 4. *notar* to notice, observe; 5. *de plus* besides, moreover; 6. *toto lo que* all that; 7. *contar* to tell, relate; 8. *a pena* hardly, scarcely; 9. *basiar* to kiss; 10. *cavallero* gentleman; *Cavallero!* Sir!

— Cavallero! — dice Daniel, sorprendite. — Io non comprende, Florencia, pro que tu me recipe de iste modo. O illo es que io me ha perdite ¹ le capite?

— Le capite non, ma tu ha perdite mi estimation. ²

— Senioretta — contesta Daniel, — si io ha perdite vostre estimation, al minus ³ io vole peter un explication ⁴ de iste injustitia.

— In iste dies in que nos vive, on non demanda explicationes del injustitias que on recipe.

— Si, quando illo se tracta de subjectos politic; ma io crede que ora il non se tracta de ⁵ illo.

— Io ha mi rationes pro creer que illos es le unic subjectos in le quales io pote servir te.

Al ascoltar ⁶ isto, Daniel comprende que Florencia parla del favor que ille la ha petite in su carta.

— E il non importa al senioretta Florencia Dupasquier le vita de Daniel Bello, quando ille e su amicos curre periculo?

— Oh! le senioretta Dupasquier sape perfectamente ben que si le senior Bello curre alicun periculo, ille facilmente pote trovar un refugio.

— Un refugio! Ma ubi, ubi?

— In Barracas, senior. Non es illo un sito ideal pro curar se si tu es vulnerate.

— In Barracas, vulnerate! Florencia, tu me occide si tu lo non explica.⁷

— Oh! tu non va morir; al minus tu non va tractar te de morir in un periodo tanto felice de tu vita.

— Florencia — exclama Daniel, — tu debe explicar me iste mysterio. Io te ama,⁸ tu es le unic femina que io ha amate in tote mi vita. Ma le amor non es lo que debe occupar nos in iste momento in le qual le vita de Eduardo e de Amalia curre periculo.

— Que tu dice, Daniel! — exclama Florencia sorprendite al ascoltar le ultime parolas de Daniel.

1. *perder* to lose; 2. *estimation* esteem; 3. *al minus* at least; 4. *explication* explanation; 5. *tractar se de* to be a question of; 6. *ascoltar* to hear; 7. *explicar* to explain; 8. *amar* to love.

— Si — continua Daniel, — Eduardo ha essite gravemente vulnerate per agentes de Rosas e io ha debite apportar le al casa de Amalia. Assi io ha causate le ruina de mi cosina, apportante Eduardo a su casa.

— Nihil sape illes, nihil! — exclama Florencia. E sedente se al latere de Daniel, illa le conta su conversation con doña Maria Josefa. Daniel la ascolta in silentio.

— Que familia!¹ — exclama le juvene quando Florencia fini su narration. — Si illes non pote occider un homine, illes parla e occide le honor. Ma, es tu secur que illes sape nihil de Eduardo?

— Multo secur.

— Ora io necessita ir me, Florencia mie, e hodie io non pote volver.

— Forsan tu va a Barracas?

— Si, Florencia; crede tu que io debe abandonar Eduardo e mi cosina?

— No, Daniel, tu debe esser con illes — dice Florencia, qui in iste momento non pare haber dubitas del amor de Daniel. — Ma io vole cognoscer² Amalia tosto e vider le cosas con mi proprie³ oculos.

9 - Amalia e Eduardo

«*Tucuman* es le jardin⁴ del universo » scribe un anglese⁵ in 1827 (mille octo centos vinti-septe).

In iste belle terra⁶ tropic, in iste terra plen de flores e de sol,⁷ nasce⁸ Amalia; e hic illa passa le prime dece-octo annos de su vita.

Quando illa ha a pena sex annos,⁹ illa perde su patre. Al dece-septe illa se casa; ma su sposo mori un anno de post.

Alora illa solmente ha in le mundo¹⁰ le amor de su matre; e le matre de Amalia mori in su bracios tres menses de post.

1. *que* + (*n.*) what a (*n.*); 2. *cognoscer* to know, meet; 3. *proprie* own; 4. *jardin* garden; 5. *anglese* Englishman, English (language); 6. *terra* land; 7. *sol* sun; 8. *nascet* to be born; 9. *haber* (*sex*) *annos* to be (six) years old; 10. *mundo* world.

Singule, abandonate in le mundo, Amalia veni a Buenos Aires. Hic illa ha vivite octo menses, tranquille si non felice, quando nos la cognosce pro prime vice in le nocte del 4 de maio.

Vinti dies depost de aquelle nocte, al dece del matino, Amalia sta sedite in su camera juxta le fenestra. Le lumine del sol entra in le camera adornate de blanc e blau.¹

— Ha tu parlate con le senior Belgrano, Luisa? — demanda Amalia a su parve domestica, un puera qui ha dece-duo annos de etate, anque nacite in Tucuman.

— Si, seniora, iste matino in le jardin. Es le prime die que ille va foras al patio. Aquelle senior es tanto curiose! Ille vole saper si a vos place² leger, e qual libros vos lege, si a vos place plus le violas que le rosas . . .

— E tu ha oblidate³ demandar le como ille se senti?

— No, seniora, io non lo ha oblidate, ma illo me non pare necessari demandar le lo que io pote vider con mi proprie oculos. Ille es melior,⁴ ma totevia ille non pote ambular⁵ multo ben.

— Oh! — exclama Amalia. — Ille non pote ambular totevia! E ille vole sortir de mi casa! Luisa, qual hora es?⁶

— Es le dece-duo, seniora.

— Ben, tu debe ir a dicer al senior Belgrano que intra de medie hora io pote recipere le, si ille pote venir al sala.

Un hora depost, Amalia es sedite in un sofa de su sala mirante a un rosa blanc que illa ha in le mano. A su dextera es sedite Eduardo Belgrano, su oculos nigre⁷ contrastante con su facie pallide.

— No, senior — dice Amalia al ascoltar le ultime parolas del juvene, — vos non debe sortir de mi casa, como tu lo vole,⁸ ante de esser perfectemente ben.

— Como io lo vole! Oh no, Amalia, no! — exclama Eduardo. — In iste casa io ha essite felice pro prime vice in mi vita. Io ama le aere, le lumine, toto lo que⁹ es in illo. Ma io non es preste¹⁰ a remaner hic, seniora; vos curre periculo.

1. *Blau*, le color de Unitarianos, esseva prohibite per Rosas; 2. *placer* to please, be pleasing; *vos place leger* you like (to read); 3. *oblidir* to forget; 4. *melior* better; 5. *ambular* to walk; 6. *que hora es?* what time is it? 7. *nigre* black; 8. *voler* to wish, desire; 9. *toto lo que* all that; 10. *preste* willing, ready.

— Ma qual femina non es preste a curre alicun periculo pro le homine a qui . . . a qui illa appella su amico?

— Amalia! — exclama Eduardo, prendente le manos del juvena intra le sues. — Comprende vos nihil de quante senti mi corde?¹ Pro prime vice in mi vita, io ama. Amalia, tu va esser mie, mie pro semper?²

— Si, Eduardo; io va esser tue pro semper in mi corde. Ma il ha un voce prophetic que protesta intra de mi corde quando io pensa que io va esser felice; alora io ha perdite tote le personas qui me ha amate.

— No, tu non debe dicer isto; tu non debe timer, Amalia, io va facer te felice. Io te da mi corde pro amar te, e mi bracio pro defender te.

10 - Doña María Josefa

Sedente in un parve sofa de su camera, doña Maria Josefa recipe le amicos del Federation. Nunquam on ha vidite juncte personas de tanto differente colores e conditiones social.

Le porta se aperi e un homine blanc entra con su vetere sombrero in le mano.

— Bon die, seniora.

— Bon die. Ubi ha tu essite laborante durante³ le ultime menses? — le demanda doña Maria Josefa.

— In le casa de un seniora in Barracas desde novembre⁴ fin al 5 de maio, ma ora io labora in casa de un anglese.

— In Barracas fin al 5 de maio, eh! E iste seniora se appella⁵ doña Amalia, nonne?

— Si, seniora.

— Multo ben: in toto isto me ha dicite tu le veritate; ma ora io va demandar tu alique que importa multo al Federation e a Juan Manuel. Comprende tu?

1. *corde* heart; 2. *pro semper* forever; 3. *durante* during, for; 4. *novembre* November; 5. *appellar se* to be called; *se appella* (her) name is.

— Que nos vide: desde novembre fin al 5 de maio, qual homines ha visitate iste seniora?

— Le unic homine qui va al casa es un juvene qui se appella don Daniel, un cosino de doña Amalia.

— Tote le dies?¹

— No, seniora, solmente un o duo dies durante le septimana.²

— E depost de partir del casa, ha tu essite ibi?³

— Si, seniora, tres o quatro vices.

— Ha tu vidite alicun homine in le casa?

— No, seniora, io ha vidite nemo.

— Ben, amico, iste es toto. Tu pote ir.

Depost de sortir le ex-domestico de Amalia, un negra de dece-octo a vinti annos entra in le camera. Doña Maria Josefa la mira de pede a capite, e la dice:

— Tu non me ha dicite le veritate: ibi in le casa de doña Amalia non vive necun homine.

— Si, seniora, io ha dicite le veritate. Io labora in un magazin⁴ vicin del casa de aquelle unitario, e multe vices io ha vidite un juvene homine⁵ ambulante per le jardin con illa. A vices⁶ illes se sede juncte in le jardin, e ibi on les porta coffe.⁷

— E como tu sape que illa es unitario?

— Proque doña Amalia nunquam nos parla quando illa passa per le magazin, ni⁸ in via su domesticos ibi, quando illa veni saper que nos totos es federales. De plus io la ha vidite a vices in le jardin con un vestimento blau. Quasi tote le dies va al casa un juvene homine que on dice que es le cosino de illa, e plure vices durante le septimana, le doctor Alcorta.

— Ben, tu face un bon servicio a nostre sancte⁹ causa federal, que es le causa de vos le povres, proque in le Federation il non ha povres ni riccos, negros ni blancos; a nos es totos equal.¹⁰ Nos es equal proque nos totos es federales. Tu comprende?¹¹

— Si, io lo comprende, seniora; e pro isto io es federal e ha venite a contar a vos quante io ha vidite in aquelle casa.

1. *tote le dies* every day; 2. *septimana* week; 3. *ibi* there; 4. *magazin* store; 5. *juvene homine* young man, young fellow; 6. *a vices* at times; 7. *caffè* coffee; 8. *ni* nor; 9. *sancte* holy; 10. *equal* equal; 11. *comprender* to understand.

E le negra sorti multo allegre ¹ proque illa ha facite un servicio al sancte causa de negros e blancos, e proque illa ha habite le honor de parlar con doña Maria Josefa Ezcurra.

11 - *Visita*

Eduardo ha de volver al citate, e intra pauc menses ille e Amalia va unir su vitas pro semper. Ma ben que ille es melior e pote ambular sin difficultate, su coxa vulnerate non es perfectemente ben, e pro isto ille non ha potite sortir del casa de Amalia totevia.

Un vespere frigide ² de agosto, ³ durante que Eduardo, sedente juxta Amalia, la lege un libro anglese de Byron, un cochi se arresta al porta. Presto le seniora Dupasquier, su filia e Daniel entra in le sala.

— Caffè, mi cosina, caffè, nam nos mori de frigido — dice Daniel, como semper multo allegre. — Nos ha levate nos del tabula depost del repasto pro venir a prender caffè con tu. Illo ha essite un inspiration mie.

— Tu non debe creder lo, Amalia, il es io qui ha habite le felice idea de venir a vider te — dice le seniora Dupasquier, femina de quaranta annos, de grande distinction, ma in cuje facie on nota alique triste, cosa que es tanto general in multe senioras in aquelle dies de terror.

— Nonobstante ⁴ — dice Daniel, — io non va quitar de ⁵ prender mi caffè in iste vesperes frigide de hiberno.⁶

— Amalia — dice Florencia, — on debe dar le caffè pro vider si ille quita de parlar un pauco.

Durante que un domestico les servi caffè, le conversation passa de un evento a un altere, sin quitar de mencionar le planos pro le futuro.

Subito on audi passos,⁷ e al mirar verso le porta, totos se surprinde al vider que entra doña Maria Josefa Ezcurra e le seniora Agustina Rosas ⁸

1. *allegre* happy, gay, cheerful; 2. *frigide* cold; 3. *agosto* August (un mense de hiberno in Argentine); 4. *nonobstante* nevertheless, still; 5. *quitar de + (inf.)* to fail to; to stop; *ille non quita de prender su caffè* he does not fail to take his coffee; 6. *hiberno* winter; 7. *passos* steps; 8. *Augustina Rosas se maritava con un del generales de Rosas, Lucio Mansilla. Su nomine maritate deveniva allora Augustina Rosas de Mansilla.*

de Mansilla, soror del dictator. Como illes non ha audite arrivar le cochi, Eduardo non ha habite tempore pro sortir del sala.

Amalia es le sol persona qui non cognosce doña Maria Josefa; ma al notar su facie repulsive, illa senti un impression de espavento.¹ E quando Agustina dice:

— Io ha le placer² de presentar a vos doña Maria Josefa Ezcurra — su oculos, sin saper pro que, mira verso Eduardo.

— Io vide — dice Agustina — que nos non es le sol personas qui ha habite le idea de visitar te iste vespere; ecce Florencia e Daniel, e le seniora Dupasquier qui il face un anno³ que illa non me visita. De plus hic io ha le placer de ver anque le senior Belgrano, que pro multe tempore on non vide in le citate.

Doña Maria Josefa mira a Eduardo de pede a capite.

— Illo es un coincidentia; mi amicos me visita tanto pauco — dice Amalia.

— Ma Barracas es un sito ideal! — dice doña Maria Josefa, — specialmente pro le sanitate,⁴ e mirante a Eduardo, a cuje latere illa se ha sedite, dice a Amalia: — Senti se le senior Belgrano melior?

— Seniora, mi sanitate es tanto ben — contesta Eduardo.

— Ah, proque io nota que tu es tanto pallide!

— Es mi color natural.

— Florencia, proque non sona⁵ tu le piano un momento? — dice Amalia.

— Ha habite tu un bon idea, Amalia — dice le seniora Dupasquier.

— Ben, mama. Que place a vos, doña Maria Josefa?

— Qualcun⁶ cosa, puera.⁷

— Tunc, io canta⁸ tanto mal, ma pro vos io va cantar si vos veni con me junctemente al piano.

— Ma, puera, io a pena pote levar me! Vos me pardona,⁹ senior Belgrano? — e al mesme tempore le vetera se leva, ponente le mano super

1. *espavento* fear; 2. *placer* pleasure; 3. *il face un anno que illa non me visita* she hasn't visited me for a year; 4. *sanitate* health; 5. *sonar* to play (a musical instrument); 6. *qualcun any*; 7. *puera* child, girl; 8. *cantar* to sing; 9. *perdonar* to pardon, excuse, forgive.

le coxa leve de Eduardo, con tante fortia que Eduardo senti un grande dolor ¹ e exclama:

— Ay,² seniora!

Totos, excepte Agustina, comprende inmediatamente que le acto de doña Maria Josefa ha essite premeditate.

— Tu debe pardonar me, cavallero! — E depost illa va al piano ubi jam es sedite Florencia, qui comencia sonar e cantar sin saper lo que illa face.

Amalia se leva subito e se sede al latere de Eduardo in le sede antea occupate per doña Maria Josefa.

— Es nihil — dice Eduardo a Amalia in voce basse.³

— Ha io facite lo ben? — demanda Florencia a doña Maria Josefa, levante se del piano.

— Oh, multo ben! E tu, senior Belgrano, senti vos dolor totevia?

— Ille es bon, seniora — responde Amalia, sin mirar a doña Maria Josefa. — Vole vos seder vos, seniora?

— No, no — dice Agustina, — jam es tempore que nos va, io debe facer un visita e volver a mi casa ante del novem del nocte.

Le cochi de Agustina ha jam partite e a pena se audi le passos del cavallos, ma in le sala de Amalia il ha un complete silentio. Amalia es le prime a parlar, mirante a totes e demandante:

— Pro que ha venite hic iste horrible femina?

— Ay, cosina mie! Tote nostre labor ⁴ es perditte; iste femina ha venite intentionalmente a tu casa. Alicuno ⁵ la ha dicite que Eduardo es hic.

— Si, si! — exclama Florencia. — Naturalmente,⁶ alicuno la ha dicite que hic il ha un homine vulnerate.

— Eduardo debe partir de iste casa inmediatamente — dice Daniel.

— Oh, no — contesta Eduardo levante se de su sede, — io non pote lassar Amalia sol.

— Naturalmente, Amalia non va remaner se sol. Io pote volver hic al fin ⁷ de un hora — dice Daniel.

1. *dolor* pain; 2. *ay!* oh!, ouch!; 3. *basse* low; *in voce basse* in an undertone; 4. *labor* work; 5. *alicuno* someone; 6. *naturalmente* of course; 7. *fin* end.

— Eduardo! — exclama Amalia, — illo es le prime cosa que io te pete in iste mundo. Nos debe facer lo que dice Daniel.

— Ben, Amalia, illo es le prime sacrificio que io face pro tu in mi vita.

— Gracias, Eduardo! Si io necessita alicuno pro defender me, Daniel pote facer lo.

Alicun minutas depost, le porta del casa de Amalia es perfectemente claudite; e le vetere Pedro, a qui Daniel ha date varie instrucciones ante de sortir, remane in le patio con le fusil de Eduardo a su latere.

12 - Cerca

Daniel non ha potite volver a Barracas al fin de un hora, nam illa ha debite ir in su cochi a quitar le seniora Dupasquier e su filia a lor casa , portar Eduardo multo lontan, e volver a su casa a dar ordines a Fermin ante volver al casa de Amalia.

Al arrivar al strata Larga, ille nota que sex homines a cavallo curre in le direction del casa de Amalia. Pensante que illes pote esser homines del Mashorca, Daniel les seque.¹ Ante del casa de su cosina, le homines descende del cavallos e da colpos in le porta.

Daniel se approcha al homines e crita:

— Pedro, pote tu aperir le porta a iste seniores!

Le sex homines guarda ² silentio. Sequente Daniel, illes entra in le sala sin quitar ³ se le sombrero.

In le facie de Amalia on nota un expression de repugnantia al vider aquelle homines insolente. Ma un reguardo ⁴ de Daniel la face comprender que illa debe guardar silentio.

— Que vole vos, seniores? — demanda Daniel.

— Sub le ordines del commandante Cuitiño — dice un de illes, — nos veni a cercar un unitario qui se trova in iste casa.

1. *sequer* to follow; 2. *guardar* to keep; *illes guarda silentio* they keep (remain) silent; 3. *quitar se* to take off; 4. *reguardo* look, glance.

— Ben; ma primariamente debe vos leger isto — le dice Daniel, livrante ¹ un papiro al homine qui justo fini parlar. Le homine, benque ille non sape ² leger, prende le papiro e lo mira. Al vider que illo ha le insignia del Mashorca, ille lo livra a un de su companiones, e le dice:

— Vole tu leger isto, tu, qui sape?

Iste se approcha al lumine, e parola per parola lege al fin:

Don Daniel Bello es al servicio de iste societate e labora pro le Sancte Causa del Federation.

Buenos Aires, 10 de junio de 1840

JULIAN GONZALES SALOMON

Presidente

— Ora — dice Daniel, — a qui cerca vos in iste casa?

Le homine se quita le sombrero e va a contestar, quando totos volve ³ le capite al audir subito le passos de quatro o sex cavallos. Amalia se colloca al latere de Daniel, e le parve Luisa, plen de terror, prende le bracio de su seniora.

— Ha ille se escappate? — crita ille qui veni ante de totos, al entrar in le sala.

— No, commandante Cuitiño — contesta Daniel, — illes qui se escappa es le unitarios qui ha provate pro divider nos. Le casa de un federal jam ⁴ non es secur; e qualcun die on pote dicer a su Excellentia que in le casa del commandante Cuitiño, le melior spada ⁵ del Federation, il ha anque alicun unitario. Pedro, pote vos portar iste homines per tote le casa.

— No! — crita Cuitiño a su homines. — Illo non es necessari; vos es tanto ⁶ bon federal como io, don Daniel. Ma io non comprende como es que doña Maria Josefa justo me dice que iste vespere illa mesme ⁷ ha vidite hic le unitario que nos cerca e que su nomine es Belgrano.

— Illo es ver, Eduardo Belgrano ha essite hic iste vespere; a vices ille visita mi cosina. Ma iste juvene homine, que io cognosce multo ben, non pote esser ille que vos cerca. Il es clar ⁸ que toto isto es intriga del

1. *livar* to give, hand (over); 2. *saper* to know how; *ille sape leger* he knows how to read; 3. *volver* to turn; 4. *jam non es secur* is no longer safe; 5. *le melior spada* the best swordsman; 6. *tanto ... como* as ... as; 7. *illa mesme* she herself; 8. *clar* clear.

unitarios pro divider nos, commandante. Deman io va vider doña Maria Josefa e Juan Manuel mesmo pro saper si nos le federales jam non pote viver secur- e tranquillemente in nostre casas.

— No, don Daniel, illo non es necessari, si illo es intriga del unitarios como vos dice — contesta Cuitiño, qui crede que Daniel es un homine de grande influencia in le casa de Rosas. — Seniora, bon nocte — dice ille a Amalia, e parti subito con su homines pro prender su cavallos. Daniel les accompania fin al porta.

— Quando veni vostre patre al citate? — demanda Cuitiño.

— Io lo non sape, ma io spera haber le plazer de vider le hic in Buenos Aires in septembre ¹ o forsan in octobree.²

— Depost de ir se Cuitiño, Daniel volve al sala, ridente como un infante.

— Ma ubi es Eduardo? — demanda Amalia.

— Perfectemente secur. Ma il es clar que le vetere non va esser contente de lo que ha occurrite con Cuitiño, e ora plus que nunquam illa va insister in cercar Eduardo. Nonobstante, il ha alique in nostre favor.

— Que, Daniel?

— Que ora Rosas e totos su amicos ha multe cosas de pensar. Lavalle e su fortias unitari jam es vicin del provincia de Buenos Aires.³

— Oh! Pensar que intra alicun dies il non ha periculo pro Eduardo! Non es ver, Daniel, que intra tres dies Lavalle pote esser in le capital?

— No, non tanto presto. Ma ille pote esser hic intra octo, intra sex. Ma ille pote anque non arrivar jammais, Amalia.

— Media hora plus tarde,⁴ Daniel, multo fatigate,⁵ va al lecto in le camera de Eduardo; e Amalia, singule in su camera, preca a Deo⁶ pro illes a qui illa ama e pro le libertate de su pais.⁷

1. *septembre* September; 2. *octobre* October; 3. *Le provincia de Buenos Aires se extende plure millias. Lavalle esseva actualmente plus de cento millias de distantia al capital citate*; 4. *tarde* late; *plus tarde* later; 5. *fatigate* tired; 6. *preca a Deo* pro prays to God for; 7. *pais* country.

13 - *Le Olivos*

Sequente le strata de Buenos Aires a San Isidro,¹ on trova le sito appellate le Olivos.² Juxta le fluvio on nota un parve e solitari casa, abandonate ante alicun annos, e que in iste hiberno de 1840 (mille octo centos quaranta) se trova quasi in ruinas. Ma ora, in le mense de agosto, tote le parte interior del casa pare quasi nove depost de tres dies de labor in illo.

Il es le octo e medie del nocte. Le aere fresc³ porta le dulce⁴ perfumos del jardines al lateres del fluvio. Juxta le fluvio, un femina observa le celo plen de stellas.⁵ Illa es Amalia, cuje imagination poetic es tanto absorbite per aquelle sito, que illa non audi le passos de un homine que se approcha. A duo passos de Amalia ille se arresta e la admira in silentio. Ma volvente de presto le capite, le juvena exclama al vider le:

— Eduardo!

— Angelo, que belle tu es!

— Io ha essite pensate de tu, admirante iste belle panorama.

— Amalia — dice Eduardo, — vide tu aquelle stella, le plus⁶ brillante del celo? Tu lo vide? Ille es le nostre, tanto belle como nostre felicitate,⁷ tanto brillante como nostre amor.

— No; es quello! — dice le juvena, extendente su mano verso un stella parve e pallide in le celo.

In iste instante se audi un tonitro⁸ prolongate. Amalia e Eduardo se prende le manos e se mira⁹ pro alicun secundos. Al fin Amalia volve le capite absorbite per alicun idea prophetic e terribile.

— No — la dice Eduardo, — iste tonitro es effecto del calor¹⁰ que nos ha habite in iste die de hiberno; nihil plus, Amalia.

— Si, pot'esser le calor que nos ha habite hodie; ma . . . il pare rar¹¹ aquelle tonitro in iste nocte fresc e tranquille? — dice le juvena con un

1. *San Isidro* es un districto un curte distantia del capital. 2. *olivo* olive tree; *le Olivos* the Olive Grove; 3. *fresc* cool; 4. *dulce* sweet, gentle, mild; 5. *stella* star; 6. *plus* most; *le plus brillante* the most brilliant; 7. *felicitate* happiness; 8. *tonitro* thunder, clap of thunder; 9. *se prende le manos e se mira* take each other's hands and look at each other; 10. *calor* heat; 11. *rar* rare, curious, strange.

reguardo dulce e triste. — Io non sape . . . ma . . . io es superstitiose, Eduardo. — E depost de un momento de silentio, illa dice:

— Vamos.

— Totevia no.

— Si, vamos; es tarde, e Daniel pote haber arrivate jam.

— Quando illes arriva al casa, Daniel non ha arrivate totevia, ma pauc minutas plus tarde, Pedro veni verso le porta del sala, e dice:

— Ibi veni don Daniel e Fermin.

Allegre como semper, Daniel entra in le parve sala.

— Nos ha essite expectante te — dice Amalia.

— Ah, gratias! Es vos le personas plus generose del mundo. Sin dubita, vos es fatigate de attender me. Como vos ha passate le tempore?

— Assi, assi ¹ — le responde Eduardo ridente.

Amalia, Eduardo e Daniel va a seder se al tabula ubi Pedro fini de servir le repasto.

— Qual notitias ha tu de Barracas? — demanda Amalia.

— Il ha essite tres noctes que nemo va ibi, cosa rar inter le federales. Doña Maria Josefa ha facite venir tu domesticos, ma illes solmente ha podite dicer la que illes non sape ubi tu es.

— Oh, que femina, que femina!

— De plus, Rosas solmente pote dar su attention ora al grande periculos. Deman le prime de septembre ² le fortias de Lavalle va continuar lor marcha verso le capital. E depost del victoria, mi car cosina, nos va viver multo felice, tu e Eduardo, mi Florencia e io. Ora vamos biber ³ pro aquelle momento.

— Si, vamos biber pro nostre futur felicitate — responde Eduardo e Amalia.

Al fin del repasto, Daniel se leva del tabula, e dice:

— Il es le dece-duo; debe nos ir, Eduardo. Sape tu que nos ha de camminar un longe distantia per le costa del fluvio ante de arrivar al citate.

1. *assi, assi* so, so; 2. *le prime de septembre* September 1st; 3. *biber* to drink; *biber pro* to drink (a toast) to.

— Tu sombrero e spada, Eduardo? — demanda Amalia.

— Io crede que Luisa los ha portate al altere camera.

— Amalia tunc va al camera que es juxta al sala e de iste al altere, ambes ¹ sin nulle lumine artificial, a pena illuminate per le lumine del stellas.

De presto Amalia crita e volve currente al sala.

— Que cosa es? ² — demanda le duo amicos al mesme tempore.

— Non debe vos sortir iste nocte — responde Amalia.

— Pro le amor de Deo,³ Amalia! Que cosa es? — demanda Daniel.

— Io ha vidite un homine juxta al fenestra que da ⁴ al cammino.

— In un secundo Daniel va al porta e appella su domestico.

— Fermin, io necessita saper immediatamente si il ha homines a cavallo inter le olivos, e si illes non es ibi, io vole saper qual direction illes ha prendite, e quante illes es.

Fermin sorti currente in su cavallo e volve pauc minutas depost.

— Tres homines a cavallo, senior — dice Fermin. — Illes curre in le direction del citate.

— Non ha dubita, illes me ha sequite — dice Daniel. — Nos debe sortir sin perder un momento. Amalia, Fermin va remaner hic con Pedro tote le nocte. Io crede que tu debe volver a Barracas, deman si il es possibile. Jam tu non pote remaner in iste casa.

Le amicos se dice adeo ⁵ quasi in silentio. Cata ⁶ uno senti un emotion differente al separar se: Amalia suffre al vider les ir; Eduardo proque ille debe quitar su Amalia; e Daniel, proque ille non pote esser con su cosina in aquelle solitari casa e con Eduardo in le citate in le mesme tempore.

A pauc passos del fluvio, le duo juvenes prende lor cavallos. Amalia les seque con le oculos usque ⁷ le duo se perde de vista,⁸ e postea volve le facie al celo, e pete a Deo pro Eduardo e Daniel.

Alicun horas plus tarde, Daniel, sedite in su camera, scribe le sequente carta:

1. *ambes* both; 2. *que cosa es?* what's the matter? 3. *pro le amor de Deo* for Heaven's sake; 4. *dar a* to open on, face; 5. *dicer se adeo* to take leave (of), to say good-bye (to); 6. *cata* each; 7. *usque* until; 8. *vista* view; *perder se de vista* to be lost from sight, disappear.

Car Florencia:

Io crede que tu e tu matre debe sortir pro Montevideo; ma presto, deman si il es possibile. Ora il non ha dubita; illes va sequer nostre passos plus que nunquam.

Io non pote sequer te ora, nam io necessita quitar me hic in Buenos Aires. Ma nos va vider nos plus tosto, intra un o duo septimanas. Illo es un seculo,¹ nonne?

Tu debe persuader tu matre a facer le viage;² le seniora Dupasquier non te nega³ nihil.

DANIEL.

14 - Imbarcamento

Plure noctes de post, un cochi se arresta al porta del casa del seniora Dupasquier, e presto monta⁴ a illo le seniora e su filia.

Immediatamente le cochi parti; e quando illo se trova foras⁵ del citate, in le cammino de San Isidro, duo homines a cavallo sorti a cammino e seque a pauc passos del cochi.

— Ah, Daniel! Pensar que tosto pote finir iste horrible vita! — dice un de illes. — Fugitivos in nostre pais, mesmo⁶ in nostre proprie casas. E iste Amalia non vole sequer Florencia e su matre!

— Amalia ha plus valor que Florencia, Eduardo. De plus, illa vole esser hic vicin de tu.

— Illa es le stella de mi vita, Daniel.

— Ibi es le casa — dice Daniel; e un momento de post illes arriva ante del solitari casa. Ma ni⁷ un lumine, ni un voce.

Nonostante, a pena se ha detenite le cochi quando le porta se aperi e on pote vider le figuras de Amalia e Luisa. Le seniora Dupasquier es

1. *seculo* century; 2. *viage* trip; *facer un viage* to take a trip; 3. *negar* to deny; 4. *montar a* to go up, get into (a vehicle); 5. *foras (de)* outside (of); 6. *mesmo* even; 7. *ni ... ni* neither ... nor.

multo fatigate de post del viage, ma de post de reposar se un momento ¹ illa volve a ² sentir se melior.

Secundo le instrucciones de Daniel, solmente il ha lumine in le camera de Amalia, cuje singule fenestra da al parve patio del casa.

Il es quasi dece — dice Daniel. — Nos debe ir al fenestra que da al fluvio a attender le signal del lancha, que jam debe esser vicin. Ma Luisa ha de quitar se hic pro portar me le lampa plus tarde. Comprende tu, Luisa?

— Si, si, senior — contesta le puera.

— Vamos — dice Daniel, prendente le mano del seniora Dupasquier.

Desde le fenestra totos reguarda verso le aqua ³ con impatentia; ma le tempore passa e le lancha non arriva.

Presto, Amalia, qui es juxta Eduardo, exclama:

— Ibi es! — E illa extende le mano verso le aquas del fluvio.

— Daniel aperi le fenestra, e al vider le lumine del lancha, crita:

— Luisa!

Luisa arriva in un secundo con le lampa, e Daniel lo colloca ante del fenestra. De post de observar un momento le signal del lumine in le fluvio, ille dice:

— Vamos.

Quando illes es jam foras del casa, Eduardo da le bracio a Florencia, e le seniora Dupasquier prende le bracio de su futur filio. Amalia cammina ante de totos con le parve Luisa. In pauc minutas illes arriva al fluvio ubi le lancha sta attendente a illes.

Il ha alique solemne in le momento de dicer adeo in le silentio e le obscuritate del nocte in aquelle sito solitari.

Ante de montar al lancha, le seniora Dupasquier dice adeo con iste parolas:

— A revider tosto, Amalia.

Un unitario nunquam se defia parlar del possibilitate del victoria de Rosas ni mesme pensar de illo.

1. *momento* (short) time; 2. *volver a + inf.* to ... again; *illa volve a sentir se melior* she feels better again; 3. *aqua* water.

Florencia plora ¹ al dicer adeo a su amicos e a parve Luisa, qui anque sta plorante.

Al fin le juvena e su matre entra in le lancha e le capitano da le ordines de partir. Un vice plus Florencia e su amicos se dice adio.

Illes seque le lancha con le oculos fin que illo se perde de vista in le immense fluvio.

15 - Reunión

Al nocte sequente ² varie homines va arrivante,³ desde le octo del nocte, a un solitari magazin in le strata del Universitate. Cata un, al arrivar, appella de un modo special al porta, le qual se aperi, e presto illo volve a clauder se.

Intra del magazin, a pena se vide lumine. Collocate in le solo ⁴ al latere del porta que da al patio, il ha plure fusiles.

— Que hora es? — demanda un del homines in voce basse.

— Es le dece.

— Io crede que il jam es multo tarde — dice un altere del homines, levante se del solo.

— Il pare que Lavalle non va entrar in le citate usque deman.

— Ma, como es que non veni le alteres?

— Un colpo se audi in le porta e un secundo depost entra Daniel e Eduardo. Le duo porta grande insignias federal in lor sombreros.

— Le facie de cata de vos — dice un del homines — es un bulletin de Rosas que nos informa del victoria federal super Lavalle.

Tal ⁵ es le expression de dolor e de disillusion in le facies de Eduardo e Daniel!

— No — contesta Daniel, — il es peyor ⁶ que aquello.

— Ma, per Deo, que pote esser peyor que le victoria de Rosas?

1. plorar to cry, weep; 2. *al nocte sequente* on the following night; 3. *va arrivante* keep on arriving, gradually arrive; 4. *solo* floor; 5. *tal* such; 6. *peyor* worse.

— Le veritate es que hodie, 6 de septembre, al sex del vespere, Lavallo ha comenciate retirar su fortias. E in mi opinion, iste action face impossibile le victoria de nostre causa pro multe annos.

Il ha longe silentio depost de aquelle declaration.

— In tal caso il es necessari informar al alteres.

— Al qual ¹ alteres? — demanda Eduardo.

— Al qual alteres? Alora, non ha il in le citate alicun altere reunion de nostre amicos?

Daniel se ride de un modo ironic.

— No, seniores — dice ille, il non ha alicun reunion ultra isto, e hic solamente se incontra dece. Nostre falta ² de union, nostre falta de association in toto e pro toto, quita Rosas in le poter.³ Fin ora, semper io ha parlate contra le emigration. Ora le emigration es le unic cosa que remane a nos.

Le juvenes dice adeo le un le altere con un expression triste in lor facies, pauc momentos antea, tanto plen de sonios ⁴ de libertate. Uno per uno illes va sortiente, e un momento depost se remane nemo in le magazin.

16 - Mr. Slade

Il es quasi impossibile describer le situation public in Buenos Aires, quando arriva le notitias de que le general Lavallo ha comenciate retirar su fortias. Le dictator, ora secur in su poter, solamente pensa de finir con le unitarios. Le Mashorca curre le stratas del citate die e nocte, occidente e robante. Le gente,⁵ in lor panico, cerca qualcunque medio de salvation.

Alicun dies depost del reunion in le magazin, al dece del nocte, Eduardo e Daniel cammina in un cochi per le stratas de Buenos Aires.

— Isto non es vita! — exclama Eduardo. — Isto es pejor que le morte. Desde heri totos me nega refugio. Que mal fortuna!⁶ Anque le casa de Deo me claude su portas.

1. *qual* which, what; 2. *falta* lack; 3. *poter* power; 4. *sonio* dream; 5. *gente* people; 6. *fortuna* luck.

— Ma con un femina tanto belle como un sol, e un amico como io, tu fortuna totevia non es tanto mal. Totos non pote contar super ¹ aquello in Buenos Aires.

Depost de alicun minutas, illes arriva ante del belle casa ubi vive le consule del Statos ² Unite, le senior Slade.

Daniel descende del cochi e appella al porta. Ille attende un momento, ma nemo contesta. Alora ille volve a appellar e immediatamente vide un homine, qui demanda in anglese:

— Que cosa?

— Mr. Slade?

Sin dicer un sol parola,³ le domestico aperi le porta e les invita a entrar.

Le senior Slade es reposante ⁴ se in un sofa. Al vider les, ille se leva e les invita a seder se.

— Nostre visita non va esser longe, Mr. Slade — le dice Daniel in anglese.

— Vos es argentinos? — demanda le consule, homine plus que cinquanta annos de etate.

— Si, senior, nos duo — contesta Daniel.

— Ben. Me place multo le argentinos. Vos veni a cercar refugio in le legation del Statos Unite, nonne? Ben. Vos jam es hic.

— Ma, senior Slade, vos non sape totevia nostre nomines — dice Eduardo.

— Que me importa vostre nomines? Hic es le Statos Unite, e hic nos da protection a totos — contesta le consule, volvente a reposar se in le sofa.

Daniel se leva, e stringente le mano de consule con sincer ⁵ gratitude, le dice:

— Vos representa perfectemente le nation plus democratic del seculo dece-novem.

1. *contar super* to count on; 2. *stato* state; *Statos Unite* United States; 3. *un sol parola* a single word; 4. *reposante* (pp *reposar*) lying, stretched out; 5. *sincer* true, real.

— E le plus forte ¹ — dice Slade.

— Si, le plus forte, proque il non pote esser minus con gente como vostre — dice Eduardo.

— Ben, Mr. Slade — continua Daniel, — io non sape si io tamben va necessitar le protection de iste casa plus tarde, ma ora nos lo cerca pro iste cavallero. Le senior Belgrano es filio del fratre de un del prime homines del Guerra del Independentia de nostre pais.

— Ben, con vos es vinti.

— Ha vos vinti homines in vostre casa?

— Si, totos pote venir. Hic es le casa del Statos Unite. — E levante se, Mr. Slade dice adeo in anglese a Daniel, cuje oculos exprime su gratitudine.

17 - *Nuptias*

*H*es le nocte del 5 de octobree. In Barracas il comencia a sentir se le aere de primavera.² In le strata Larga non se vide ni un persona, ni un lumine. Ma in le casa de Amalia il ha grande animation, e le sala es illuminata con le radios de un grande numero ³ de lampas. In su camera nos trova Amalia vestite con grande elegantia e plus belle que jammais.

— Io debe confessar te, Luisa, que isto es le prime vice in mi vita que io ha le vanitate de voler esser belle.

— E quando non es vos belle, seniora?

— Nunquam. Ma iste nocte io vole esser tanto belle, Luisa, pro ille solmente, proque es le die de nostre felicitate. Ma anque isto es le die de nostre separation! Deman io debe esser hic, e Eduardo in Montevideo.

— Ma, seniora, proque don Eduardo non attende alicun dies in vice de⁴ imbarcar se tanto presto?

— No, Luisa; Eduardo debe sortir iste nocte de Buenos Aires; hic ille curre multe periculo. Il es con iste condition que io me marita.

1. *forte* strong; *le plus forte* the strongest; 2. *primavera* spring; 3. *numero* number; 4. *in vice de* instead of.

— Ma le separation, seniora, solamente essera pro un o duo septimanas. Que dies tanto felice nos va passar in Montevideo iste primavera!

In iste momento le horologio ¹ fini sonar ² le octo.

— Vos comencia poner vos pallide! — exclama Luisa.

— Si. Io non sape que es isto; desde le sex del tarde, cata vice que le horologio sona le hora, io suffre horribilmente.

— Me pare que arriva un cochi, seniora.

Le porta del sala se aperi e immediatamente se audi le passos de Daniel.

— Que belle es tu, seniora! — dice Daniel desde le porta; e approximante se a su cosina, la basia in le fronte. — Ma vamos; Eduardo e le prestre ³ es jam attendente in le sala.

Daniel da le bracio a su cosina, e le duo va al sala ubi se trova Eduardo e le prestre. Toto es jam arrangiate, e sin perder tempore, le prestre comencia le ceremonia que uni duo vitas e duo animas.⁴

A pena fini le ceremonia, Daniel prende Amalia per le mano e porta la fin al porta, durante que Eduardo da le gratias al prestre e le dice:

— Sape tu que Eduardo va imbarcar se vicin le Bucca ⁵ del fluvio, pro le simple ration que nemo pote pensar in isto. Ma antea io debe vider Mr. Douglas, le capitano del lancha, pro vider si il ha alique nove, es dicer,⁶ si il es necessari cambiar ⁷ nostre plano.

Al mesme tempore que le cochi del prestre parti pro le citate, e que Eduardo claude le porta del strata, Daniel monta un cavallo e immediatamente curre verso le Bucca del fluvio.

Al volver al sala, Eduardo prende le manos de su sposa intra le suos. Tunc ille la prende in su bracios e la basia.

— Il pare un sonio, Eduardo

— Oh! Es multe, multe felicitate pro un singule corde!

1. *horologio* clock; 2. *sonar* to strike; 3. *prestre* priest; 4. *anima* soul; 5. *bucca* mouth; 6. *es dicer* that is to say; 7. *cambiar* to change.

18 - Massacro

Quando le horologio fini sonar le dece del nocte, Pedro aperì le porta del patio e lassà Daniel entrar.¹

In aquelle momento, al audir le horologio, Amalia, plen de terror, pare cercar refugio in le bracios de su sposo.

— Que es aquello, sposo mie? — le demanda illo al fin. — Cata vice que le horologio sona le hora, es plus violente e forte le impression que io senti. Mesmo a tu latere non pote io esser felice?

— Angelo, il es tu imagination e nihil plus. Tosto tu va esser a mi latere pro semper, lontan de hic.

— Si, tosto, tanto tosto, Eduardo. Io non pote viver hic sin tu. Ma . . . il ha alicuno in le sala.

— Io crede que il es Daniel — dice Eduardo, basiante su sposa, e le duo entra in le sala.

— Toto es arrangiate — dice Daniel. — Solmente que se ha cambiate le hora. In vice de attender usque le deman, Douglas dice que il es melior partir al dece-duo del nocte, es dicer, intra duo horas. Conta nos super le protection de Deo! Intra pauc dies nos va trovar nos totos juncte in Montevideo, e ibi nos va passar dies vermente felice.

Le juvenes parla e ride allegrementemente quando le voce de Luisa cade como un tonitro inter le tres. Le puera crita e curre verso le sala al mesme tempore que se audi un tiro² in le patio e postea multe passos; e vicin le porta se vide varie figuras que curre del camera de Amalia verso le sala.

Immediatemente, proque toto passa rapide como le lumine, Daniel move le tabula e lo jecta³ al solo con lampa e quante il ha sur illo, juxta le porta que da al camera de Amalia. Al mesme tempore, ille move sedes e los jecta ante del porta pro formar un barricada. In iste instante se audi un altere tiro in le patio e alicuno crita.

— Deo mie, illes ha occidite Pedro! — exclama Amalia.

1. *lassa Daniel entrar* lets Daniel enter; 2. *tiro* shot; 3. *jectar* to throw.

— Totevia non — dice le vetere veterano entrante per le porta del patio, le sanguine coperiente ¹ su facie, e jectante le spada de Eduardo ante del barricada improvisate per Daniel.

Pedro, qui es mortalmente vulnerate in le pectore ² e le facie, cade ante del sofa. Ille solmente ha fortia ³ de dicer a Luisa:

— Le lampas, Luisa; se debe jectar le lampas al solo!

Ma Luisa lo non audi, o si illa lo audi, illa non ha corage.

In aquelle momento Daniel penetra con le spada le dorso ⁴ de un del homines. Daniel non ha essite vulnerate, ni Eduardo anque; e Eduardo torna le capite un momento pro vider Amalia. Retornante se a su amico, ille le dice:

— Tu debe salvar ⁵ Amalia; per le porta del strata tu pote sortir al cammino. Io va rumper ⁶ tote le lampas e intra cinque minutas io pote sequer vos.

— Si — le contesta Daniel, — es le unic medio. — Ma al mesme tempore que ille rumpe e jecta al solo un del lampas, un forte colpo face aperir le porta del patio, e entra currente per illo un grande numero de agentes del Mashorca.

Le povre Amalia crita plen de terror, e curre a coperir con su corpore le corpore ⁷ de Eduardo, durante que Daniel veni a defender les. Ma inter le confusion, Daniel es vulnerate in le bracio dextere, e un spada penetra le pectore de Eduardo per le dorso. In aquelle momento, durante que Daniel, con le spada in le mano leve, totevia se defende como un heroe, alicun colpos terribile se da in le porta del strata.

Luisa, qui cognosce le voce de Fermin, curre al porta e lo aperi pro lassar les entrar.

Alora un homine vetere entra currente e critante con un voce de tonitro, ma al mesme tempore plen de dolor:

— Halto! ⁸ Halto, in le nomine de su Excellentia!

E totos audi iste voce, excepte Eduardo, cuje anima in aquelle instante sorti a Deo, e su capite cade super le pectore de Amalia, qui cade juxta le corpore de su sposo, de su Eduardo.

In iste instante, le horologio sona le dece-duo del nocte.

1. *coperir* to cover; 2. *pectore* chest, breast; 3. *fortia* strength; 4. *dorso* back; 5. *salvar* to save; 6. *rumper* to break; 7. *corpore* body; 8. *halto!* halt! stop!

— Hic, patre mie, hic; debe nos salvar Amalia — dice Daniel, al audir le voce e cognoscer su patre.

E al mesme tempore le juvene, gravemente vulnerate in le capite, sin voce e sin fortia, cade in le bracios de su patre.

FIN

(B) Preliminares de Interlúngua

• • • • •

I. Ante comenciar a leger *Amalia*, vos debe controlar vostre cognoscentia del sequente vocabulos e formas:

- (1) Artículo definite: *le*
- (2) Artículo indefinite: *un*
- (3) Contracciones: *a+le = al*; *de+le = del*.
- (4) Pronomines personal:

| | | Subjec- tive | O b j e c t i v e | | Reflex- ive | P o s s e s s i v e | |
|----------|---------------|-----------------|-------------------|-----|----------------|---------------------|--------|
| | | | (a) | (b) | | (c) | (d) |
| Singular | 1me pers. | io | me | me | me | mi | mie |
| | 2nde pers. | tu | te | te | te | tu | tue |
| | 3tie pers.(m) | ille | ille | le | se | su | sue |
| | 3tie pers.(f) | illa | illa | la | se | su | sue |
| | 3tie pers.(n) | illo | illo | lo | se | su | sue |
| Plural | 1me pers. | nos | nos | nos | nos | nostre | nostre |
| | 2nde pers. | vos | vos | vos | vos | vostre | vostre |
| | 3tie pers.(m) | illes | illes | les | se | lor | lore |
| | 3tie pers.(f) | illas | illas | las | se | lor | lore |
| | 3tie pers.(n) | illos | illos | los | se | lor | lore |

- a. objecto post un preposition
- b. objecto directe o indirecte
- c. ante un substantivo e non precedite per un articulo
- d. post un substantivo o precedite per un articulo

(5) Formas de verbos:

| | | | | |
|---------|------------------------------------|--|---|---|
| | infinitivo imperativo | cre-ar crea! | vid-er vide! | aud-ir audi! |
| | participio presente perfecte | cre-ante cre-ate | vid-ente vid-ite | aud-iente aud-ite |
| Active | Simple | presente passato futuro conditional | cre-a cre-ava cre-ara cre-are | vid-e vid-eva vid-era vid-erea |
| | Perfecte | presente passato futuro conditional | ha create habeva create habera create haberea create | ha vidite habeva vidite habera vidite haberea vidite |
| Passive | Simple | presente passato futuro conditional | es create esseva create essera create esserea create | es vidite esseva vidite essera vidite esserea vidite |
| | Perfecte | presente passato futuro conditional | ha essite create habeva essite create habera essite create haberea essite create | ha essite vidite habeva essite vidite habera essite vidite haberea essite vidite |

(6) Adjectivos demonstrative: *iste, istes; isto, istos; aquelle (ille), aquelles (illes); aquello (illo), aquellos (illos)*

(7) Adverbios con *-mente* derivates del adjectivos; p.ex. *normal - normalmente, sol - solamente, etc.*

(8) General vocabulos assumite:

| | | | |
|---------------|---------------|-----------------|---------------|
| <i>a</i> | <i>alicun</i> | <i>alique</i> | <i>altere</i> |
| <i>amico</i> | <i>anno</i> | <i>anque</i> | <i>ante</i> |
| <i>hic</i> | <i>assi</i> | <i>belle</i> | <i>ben</i> |
| <i>bon</i> | <i>camera</i> | <i>cammino</i> | <i>casa</i> |
| <i>cinque</i> | <i>como</i> | <i>con</i> | <i>cosa</i> |
| <i>de</i> | <i>deber</i> | <i>dece</i> | <i>deman</i> |
| <i>depost</i> | <i>desde</i> | <i>die</i> | <i>duo</i> |
| <i>e</i> | <i>entrar</i> | <i>femina</i> | <i>filia</i> |
| <i>filio</i> | <i>fratre</i> | <i>grande</i> | <i>hic</i> |
| <i>hodie</i> | <i>hora</i> | <i>il ha</i> | <i>in</i> |
| <i>inter</i> | <i>intra</i> | <i>jam</i> | <i>juvena</i> |
| <i>juvene</i> | <i>lassar</i> | <i>levar se</i> | <i>libro</i> |
| <i>ma</i> | <i>mal</i> | <i>mano</i> | <i>matino</i> |
| <i>matre</i> | <i>mense</i> | <i>minus</i> | <i>mirar</i> |
| <i>multe</i> | <i>multo</i> | <i>no - non</i> | <i>nocte</i> |
| <i>nove</i> | <i>novem</i> | <i>o</i> | <i>octo</i> |

| | | | |
|-------------------|---------------|-----------------|----------------|
| <i>ora</i> | <i>papiro</i> | <i>parola</i> | <i>parve</i> |
| <i>patre</i> | <i>pauc</i> | <i>paucio</i> | <i>per</i> |
| <i>plus</i> | <i>post</i> | <i>povre</i> | <i>prender</i> |
| <i>primer</i> | <i>pro</i> | <i>proque</i> | <i>puera</i> |
| <i>puero</i> | <i>quando</i> | <i>quaranta</i> | <i>quatro</i> |
| <i>que</i> | <i>qui</i> | <i>quitar</i> | <i>ration</i> |
| <i>scriber</i> | <i>semper</i> | <i>senior</i> | <i>seniora</i> |
| <i>senioretta</i> | <i>septe</i> | <i>sex</i> | <i>si</i> |
| <i>sin</i> | <i>sol</i> | <i>soror</i> | <i>sperar</i> |
| <i>super</i> | <i>tanto</i> | <i>tempore</i> | <i>totevia</i> |
| <i>toto</i> | <i>tres</i> | <i>tunc</i> | <i>ubi</i> |
| <i>usque</i> | <i>ver</i> | <i>veritate</i> | <i>vice</i> |
| <i>vinti</i> | | | |

II. Multe vocabulos in anglese e interlingua es affin in origine e similar in forma e signification. A vices iste vocabulos affin, a saper cognates, ha orthographias identic in le duo linguas (cognates exacte), ma multe vices illos differe in un o plus de litteras (cognates approximate). Studia le sequente exemplos attentemente. Illos va adjutar vos a recognoscer le cognates approximate.

A. Cognates exacte:

animal, capital, cruel, doctor, fatal, general, idea, nation, regular, direction, emotion, exception, precaution, revolution, etc.

B. Cognates approximate:

(1) Alicun vocabulos anglese lassa cader le ultime vocal del vocabulos interlingua: *agente, importante, instante, parte, patriota, pistola, torrente, etc.*

(2) Alicun vocabulos anglese ha *-e* final in vice de *-a* o *-o* de vocabulos interlingua: *defensa, figura, fortuna, fugitivo, minuta, etc.*

(3) Alicun vocabulos anglese fini in *-y* in vice de *-i, -ia, -io* del vocabulos interlingua: *adversario, necessari, solitari, ironia, julio, etc.*

(4) Alicun vocabulos anglese fini in *-ous* in vice de *-ose* del vocabulos interlingua: *famose, furiose, generose, vigorose, etc.*

(5) Alicun vocabulos anglese fini in *-ence* o *-ance* in vice de *-entia* o *-antia* del vocabulos interlingua: *distantia, importantia, independentia, prudentia, etc.*

(6) Alicun vocabulos anglese fini in *-ty* in vice de *-tate* del vocabulos interlingua: *curiositate, libertate, obscuritate, societate, etc.*

(7) Alicun verbos anglese fini in *-e* o ha nulle termination que corresponde a *-ar*, *-er*, o *-ir* del verbos interlingua: *continuar*, *inspirar*, *observar*, *preparar*, *protestar*, *defender*, *responder*, etc.

(C) Exercítios

• • • • •

1-2

I. *Responde in Interlingua:*

1. Qui passa per le patio de un parve casa? 2. Qui parla con impatientia? 3. Que precaution prende le sex homines? 4. Pro que vole sortir de Buenos Aires Eduardo e su amicos? 5. A ubi porta Merlo le cinque amicos? 6. Que inspira terror in iste homines? 7. Que es le Mashorca? 8. Al arrivar al fluvio, vide le lancha le cinque amicos? 9. Qui attacca al fugitivos? 10. Qui es le traitor? 11. Como mori le amicos de Eduardo? 12. Que ha facite Eduardo? 13. Como se defende le juvene? 14. Esque le agentes de Rosas ha vulnerate Eduardo? 15. Qui arriva in le instante in que Eduardo cade gravemente vulnerate? 16. Que face le amico de Eduardo?

II. *Completa le adjectivos appropriate:*

1. Le patio es par--. 2. Eduardo e Daniel es b-- amicos. 3. Il ha mul-casas in nos--- strata. 4. Le Rio del Plata es multo gran--. 5. Illo es un del gran-- fluvios ameri---. 6. Le lancha debe esser in is-- parte del fluvio.

III. *Completa le sequente phrases con le proprie forma de esser:*

(Nota: Iste exercitio es multo simple!)

1. Nos ___ in le patio. 2. Daniel e io ___ argentinos. 3. Daniel ___ multo valiente. 4. Buenos Aires ___ le capital de Argentine. 5. Le alteres ___ attendente nos. 6. Le homine vulnerate ___ furiose.

IV. *Completa le sequente phrases con le proprie forma del verbo:*

(Nota: Le conjugation de verbos in Interlingua es multo facile.)

1. Le homines (*prender*) multe precautiones.
2. Nos (*poter*) sortir ora.
3. Eduardo (*dicer*) que ille non vole attender.
4. Totos (*camminar*) in silentio.
5. Io (*vider*) alicun homines a cavallo.
6. Vos (*haber*) tempore pro facer lo.

V. *Repete cata phrase, cambiante le substantivos al pronomines.*

Ex. Nos vide le lancha. Nos lo vide.

Ex. Nos da le spada a Daniel. Nos lo da a ille. Nos le lo da.

1. Illes va combatter le dictator.
2. Le agentes non ha vidite Eduardo.
3. Illes attacca le fugitivos.
4. Le cinque amicos ha date moneta a Merlo.
5. Le senior Lynch non ha potite usar su pistolas.
6. Tu non va portar mi capite al dictator.

VI. *Como se dice in Interlingua?*

1. We must leave the patio at ten o'clock.
2. They are going to wait here.
3. Eduardo goes out without saying a word.
4. He should not speak of this now.
5. We are approaching the river.
6. On seeing the dictator's men, Merlo runs toward the place where they are.

3-4

I. *Responde in Interlingua:*

1. Ubi es vulnerate Eduardo?
2. Que medios trova Daniel pro portar Eduardo a Barracas?
3. A qual casa arriva le duo juvenes?
4. Qui es Amalia?
5. Ubi pone illes Eduardo e que le da illes?
6. Qui es Pedro?
7. Con qui ha servite ille in le Guerra del Independentia?
8. Es valiente le vetere domestico?
9. A ubi va Pedro con su cavallo?
10. Crede Amalia que Eduardo debe remaner se solmente duo o tres dies in le casa de illa?
11. Qui volve con Pedro al casa de Amalia?
12. Que describe Eduardo al doctor Alcorta durante que iste cura le bracio e le coxa de ille?
13. Crede le doctor que le vita de Eduardo curre periculo?
14. Qui va defender le casa de Amalia?

II. Traduce le partes italic del sequente phrases:

1. Daniel e Eduardo *se arresta* vicin del casa. 2. Daniel *appella un altere vice*. 3. Le porta *se aperi*. 4. Amalia *non pote offerir a ille plus que un pauco de vino*. 5. Daniel *ha de retornar* deman. 6. Pedro *se sede* juxta al fenestra. 7. Le doctor *stringe le manos de Eduardo*. 8. Nos debe inviar le un carta *imediateamente*. 9. Eduardo *es pensante del* cosina de Daniel. 10. Le juvene describe al doctor *lo que ha succedite*. 11. *Il es necessari prender multe precauciones*. 12. Eduardo *tenta de levar se*, ma non pote.

III. Forni equivalentes in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:

1. Daniel (*brings*) le cavallo a ubi ille ha lassate Eduardo. 2. Amalia (*runs to open*) le porta. 3. Daniel parla con Amalia (*without getting down*) de su cavallo. 4. Le vetere domestico (*is sleeping*) in un camera al altere latere del patio. 5. Le doctor (*begins to examine*) le juvene vulnerate. 6. Pedro (*enters the room*) portante le instrumentos del doctor.

IV. Como se dice in Interlingua?

1. They hear the voice of a young woman, but they do not see her.
2. Daniel lifts Eduardo in his arms and puts him on the sofa. 3. They send a letter to an old friend, who is a doctor. 4. Eduardo lies down and tries to sleep. 5. We are to be here until twelve o'clock. 6. Thank you; I'll see you tomorrow.

5-6

I. Responde in Interlingua:

1. Que face Daniel al arrivar a su casa? 2. Qui es le patre de Daniel?
3. A qui scribe Daniel primemente? 4. Que vole saper Daniel? 5. Que dice ille a su amicos de Montevideo in le secunde carta? 6. Qui va portar le carta a Florencia? 7. Ubi ha ganiate le fortias de Rosas? 8. Qui combatte contra le dictator in le Nord? 9. Ubi es le dictator al dece-duo de aquelle mesme nocte? 10. Que es ille faciente? 11. Al sortir le tres juvenes, a qui appella Rosas? 12. Qui arriva un pauco de post? 13. Que clase de homine es Cuitiño? 14. Ubi ha essite Cuitiño e su homines? 15. Sape Cuitiño qui es le unitario que se ha escappate?

II. Traduce le partes italic de sequente phrases:

1. Io *non ha recipite notitias* de mi amicos.
2. Que nomines *se mentiona* con respecto de iste incidente.
3. Depost de scriber le cartas Daniel *se addormi*.
4. Nos ha parlate de *lo que ha habite loco* in le citate.
5. Per le porta *on pote vider un homine* sedente al tabula.
6. *Io non me osa a entrar* in aquelle casa.
7. *Subito* le dictator crita.
8. *Ha finite vos* le carta?
9. Varie homines a cavallo *ha justo arrivate*.
10. Le dictator *se pone furiose* al saper que uno se ha escappate.
11. *Forsan* ille ha potite imbarcar se.
12. *Non importa*, proque Cuitiño va attrappar le.

III. Forni le equivalentes in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:

1. Daniel (*closes*) le porta e se sede.
2. Florencia (*is*) in Buenos Aires.
3. Daniel (*writes to her*) un carta.
4. (*He tells her*) que ille va esser in le casa de illa al duo.
5. Florencia (*doesn't know anything*) de lo que ha succedite.
6. (*You must not*) mencionar isto a nemo.
7. Nos ordina le repasto e illa (*brings it to us*).
8. (*We eat*) con grande appetito.
9. Manuela (*has just brought*) le vino.
10. Qui (*has come*) con le commandante?
11. Pro que (*are you turning*) pallide?
12. Su mano (*is*) plen de sanguine.

IV. Como se dice in Interlingua?

1. Daniel calls his servant and gives him a letter for Florence.
2. Fermin is to take some flowers to her at nine o'clock.
3. General Lavalley is at the head of the forces in the North.
4. Manuela says that no one dares to talk about her father.
5. She does not wish to sit near Cuitiño.
6. Does Merlo know who has escaped?

7-8

I. Responde in Interlingua:

1. Qui es le elegante senioretta qui ha justo arrivate in un cochi?
2. Como es illa vestite?
3. A qui va visitar le senioretta?
4. Que position politica occupa doña Maria Josefa?
5. Ha venite Florencia solmente pro dar moneta a doña Maria Josefa?
6. Que vole illa saper?
7. Que notitias da a Florencia doña Maria Josefa?
8. Que dice illa a Florencia con respecto de Daniel?
9. Qui arriva aquelle postmeridie al casa de Florencia?
10. Como

le recipe le senioretta? 11. Pro que le recipe illa de aquelle maniera?
12. Como explica Daniel su visitas a Amalia? 13. Ahora, que conta
Florenzia a Daniel? 14. Totevia, tene illa dubitas del amor de Daniel?

II. *Traduce le partes italic del sequente phrases:*

1. Le cochi se detene *ante de* un casa grande. 2. Nos debe arrivar a Barracas *ante del* dece-duo. 3. Amalia es *a casa*. 4. *Como vos senti vos* ora?
5. Le vetere *senti* multe satisfaction in isto. 6. *Que belle* es iste juvena!
7. *Il non se tracta de aquello*. 8. *Que idea!* 9. Daniel *vole maritar se con*
Florenzia. 10. *Al minus*, ille dice que ille la ama. 11. Florenzia conta a
Daniel *toto lo que illa sape*. 12. *Quante* personas ha il in le sala?

III. *Forni equivalentes in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:*

1. Nemo (*is waiting for*) le cochi. 2. Florenzia (*is looking for*) le casa
del dictator. 3. Tote le feminas (*are looking at*) le capillos del senioretta.
4. Nos (do not ask for) favores. 5. Florenzia (*should not listen to*) lo que
dice doña Maria. 6. Le vetere seniora dice que (*she has to work*) plus que
nunquam. 7. Daniel ha a arrivar tosto (*according to*) lo que ille nos ha
dicite. 8. Ubi (*do you spend*) le vesperes? 9. Daniel (*has had to take*)
Eduardo al casa de Amalia. 10. (*I know*) que illa vive in Barracas. 11.
Florenzia (*does not know her*). 12. Illa vole vider le cosas con (*her own*
eyes).

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. I have received ten letters today. 2. Why don't you read them?
3. They must not be very important. 4. Besides, I am very busy this
afternoon. 5. You don't have to explain it to me. 6. We hardly see you in
the city now.

9-10

I. *Responde in Interlingua:*

1. De ubi es Amalia? 2. Quando mori su patre? 3. A que etate illa se
marita? 4. Ha illa familia ora? 5. Quante tempore ha illa vivite in Buenos
Aires? 6. Qui es Luisa? 7. Es melior Eduardo? 8. Esque ille ha essite felice

in le casa de Amalia? 9. Pro que ille non es disposite a remaner ibi?
10. Que plus ille dice a Amalia? 11. Qui veni a vider doña Maria Josefa?
12. Que le demanda doña Maria Josefa? 13. Secundo iste homine, qui ha
visitate Amalia? 14. Qui ha dicite a doña Maria Josefa que un homine vive
in le casa de Amalia? 15. Que plus la dice iste puera?

II. *Selige le parola in lista B que es opposite del parola in lista A:*

A. alicun, ante, dextere, juvene, prime, remaner se, perder, semper,
vicin, recordar, nascer, lumine, sortir, blanc

B. leve, ultime, necun, trovar, ir se, vetere, depost, entrar, oblidar,
nunquam, nigre, lontan, morir, obscuritate

III. *Traduce le sequente phrases:*

1. Le homines a cavallo se aproxima al fluvio. 2. Al arrivar ante del
casa, illes se detene. 3. Tunc se audi le voce de un femina. 4. On debe
trovar le medios de curar le homine vulnerate. 5. Io vide nemo. 6. Crede
vos que il ha periculo? 7. Il non se tracta de illo. 8. Illes tenta de trovar le
homine qui se ha escappate. 9. Vos non debe pensar in illo. 10. Nos debe
attendere hic usque le dece. 11. Vamos a seder nos juxta al fenestra.
12. Que hora es? 13. Quante tempore debe nos attendre les? 14. A vices
illes arriva multo tarde. 15. Crede vos que nos debe volver
immediatemente? 16. -- Usque deman! -- dice Eduardo al stringer le mano
de su amico. 17. Subito Daniel se pone pallide. 18. Ha ille habite notitias
de su amicos? 19. Ille ha justo recipite un carta. 20. Le puera non osa a
entrar. 21. Non importa; il ha necuno in casa. 22. Cognosce tu le femina
qui se marita deman? 23. Illa se appella Maria, nonne? 24. Que belle illa
es! 25. Te place iste vestimento blau? 26. Io va dar te toto lo que io ha.
27. Mi patre me da semper qualche que io desira. 28. Eduardo crede que
illes va esser felice pro semper.

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. What is your name? 2. Do you come here every day? 3. I don't like
these hats. 4. After leaving the store he goes to visit his cousin.
5. Sometimes we take coffee in the garden. 6. That is why I have brought
you some flowers this afternoon.

11-12

I. *Responde in Interlingua:*

1. Quando va maritar se Eduardo e Amalia? 2. Qui arriva un vespere al casa de Amalia? 3. Que pete Daniel? 4. Qui arriva subito un pouco depost? 5. Que demanda a Eduardo doña Maria Josefa? 6. Que face illa al levar se pro approximar se al piano? 7. Pro que ha venite doña Maria Josefa al casa de Amalia? 8. Secundo Daniel, que debe facer Eduardo immediatemente? 9. Pro que non ha potite Daniel retornar a Barracas al fin de un hora? 10. Que vide Daniel ante del casa de su cosina? 11. A qui cerca le homines? 12. Que dice le papiro que Daniel exhibi al agentes del dictator? 13. Crede Cuitiño que Daniel es federaliste? 14. Va doña Maria Josefa esser contente con lo que ha succedite a Cuitiño? 15. Que ha il ora in favor de Eduardo e su amicos?

II. *Selige le parola in le lista B que es simile in signification del parola in le lista A:*

A. poner, immediatemente, puera, notar, contestar, juxta a, succeder, dar, termino

B. pupa, observar, collocar, subito, fin, responder, transferer, haber loco, circa de

III. *Forni le equivalentes in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:*

1. Eduardo (*has not been able*) sortir del casa. 2. (*Nevertheless*), ille es multo melior ora. 3. Daniel semper (*is*) multo allegre. 4. Nos non va audir ulle si (*you don't stop talking*). 5. Io nunquam (*fail to take*) mi caffè al quatro del postmeridie. 6. Il face un anno que (*I haven't seen her*). 7. Le morte de su patre (*six weeks ago*) la ha lassate multo triste. 8. (*They do not like*) iste musica. 9. (*You should remain silent*) durante que le senioretta sona le piano. 10. Ma, illa (*doesn't know how*) sonar. 11. On dice que (*she no longer knows*) lo que illa face. 12. Iste juvene (*is not the one who*) se ha escappate. 13. Le patre de Daniel (*of course*) es federaliste. 14. Ma ille non sape (*what is taking place*) in le capital. 15. (*The dictator himself*) crede que Daniel es federaliste.

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. Her name is Agustina Rosas de Mancilla. 2. When a young lady marries she continues using her own name. 3. Of course, she uses her husband's name too, placing *de* before it. 4. You must excuse me; I haven't had the pleasure of meeting her. 5. You should take off your hat and sit down. 6. Daniel and Eduardo are the ones who must leave now.

13-14

I. *Responde in Interlingua:*

1. Como on arriva al parve casa? 2. Ubi incontra nos Amalia? 3. Qui se approxima a illa? 4. Pro que dice Amalia que illa es superstitiose? 5. Qui arriva un pauco depost de isto? 6. Que notitias porta Daniel? 7. Que vide Amalia quando illa va cercar le sombrero de Eduardo? 8. Qui ha sequite a Daniel? 9. Pro que es triste le amicos al dicer se adeo? 10. Que dice Daniel a Florencia in le carta que ille la scribe aquelle nocte? 11. Qui monta a un cochi varie noctes depost? 12. Qui seque a illes a cavallo? 13. A ubi arriva iste personas? 14. Que signal attende Daniel e su amicos? 15. Qui se va in le lancha?

II. *Traduce le sequente phrases:*

1. Ante varie annos, le casa se cade in ruinas. 2. Amalia es tanto occupate que illa vide nihil. 3. In que es vos pensante? 4. Eduardo non es tanto superstitiose como Amalia. 5. Eduardo e Amalia se parla in voce basse. 6. Iste es le mense multo frigide del anno. 7. Iste es le seniora cuje cochi ha justo arrivate. 8. Daniel retorna del citate con notitias del guerra. 9. Amalia se leva e depost volve a seder se. 10. Como te senti tu ora? 11. Assi, assi, gratias. 12. Iste fenestra da al patio, nonne?

III. *Forni le equivalentes in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:*

1. Le casas (*look*) quasi nove. 2. Nos nos detene pro (*to look at them*). 3. Iste es (*ours*); aquelle es (*theirs*). 4. (*It seems strange*) parlar del frigido in le mense de agosto. 5. Nos debe (*say goodbye to*) nostre amicos. 6. (*We are very tired*) depost del viage. 7. Nonobstante, (*we must wait for*) le signal. 8. Pro le amor de Deo, puera! (*What is the matter?*) 9. Al vider le

lumine, Daniel (*shouts again*). 10. Florencia (*has persuaded her mother to go*) a Montevideo in le lancha. 11. (*Both*) se senti tanto triste al imbarcar se. 12. Le lancha tosto (*disappears*).

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. I am thinking about our plans for the future. 2. What a day!
3. Don't you want to come in and sit down a while? 4. I don't deny that I am tired after walking a long distance. 5. From here one can see the light on the river. 6. Think that we will see each other again after tomorrow!

15-16

I. *Responde in Interlingua:*

1. Qui va arrivante a un magazin? 2. Que on vide in le solo al latere del porta? 3. Qui arriva un pauco de post del dece? 4. Que porta iste juvenes in lor sombreros? 5. Que expression on nota in lor facies? 6. Que notitias tene illes? 7. Secundo Daniel, pro que ha illes permittite Rosas remaner in le poter? 8. E ora, que remane a illes a facer? 9. Alicun dies post iste reunion, ubi nos incontra Daniel e Eduardo? 10. A ubi va illes? 11. Como les recipe le senior Slade? 12. A qui se da protection in le legation del Estados Unite? 13. Quante argentinos jam ha cercate refugio in le casa del senior Slade? 14. Se remane le duo juvenes in le legation?

II. *Selige le parola in le lista B que es opposite in signification al parola in le lista A:*

A. allegre, basse, frigido, melior, foras, sortir, aperir, vita, differente, ante

B. pejor, intra, alte, triste, calor, post, morte, descender, clauder, simile

III. *Forni le equivalente in Interlingua del vocabulos anglese in parentheses:*

1. Uno per uno le homines (*gradually arrive*) al magazin. 2. Le porta se claude e de post illo (*opens again*). 3. Iste fenestra (*faces*) al strata. 4. Pro que (*are you laughing*) de aquelle maniera? 5. (*Even*) Daniel jam

non parla contra le emigration. 6. (*Every one*) les nega refugio. 7. Si nemo contesta, tu debe (*call again*). 8. Daniel e le senior Slade (*speak to each other*) in anglese. 9. Le senior Slade (*does not know*) Eduardo. 10. E (*he does not know*) como ille se appella. 11. Qual es (*the strongest nation*) ora?

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. Have you any news of our friends? 2. No, and this is the only meeting in the city. 3. It is late. Why don't the others come? 4. Their luck is not so bad now. 5. They can count on the protection of this Legation. 6. It is the only thing they have left.

17-18

I. *Responde in Interlingua:*

1. Pro que vole Amalia esser belle in iste occasion? 2. A ubi debe Eduardo ir iste mesme nocte? 3. Pro que non pote ille attender alicun dies? 4. Que passa a Amalia cata vice que le horologio sona le hora? 5. Que ceremonia ha loco? 6. Pro que va Daniel al Bucca del fluvio? 7. Al retornar del fluvio, que les dice Daniel? 8. Pro que crita subito le parve Luisa? 9. Que se audi in le patio? 10. Que face Daniel? 11. A qui ha vulnerate primemente le agentes del Mashorca? 12. Que plano tene Eduardo pro salvar Amalia? 13. Ma al mesme tempore, que passa? 14. Qui es le vetero qui entra critante? 15. Pote ille salvar Daniel e su amicos?

II. *Traduce le sequente phrases:*

1. Amalia es plus belle que nunquam. 2. Pro que non se imbarca illa in vice de remaner se in Buenos Aires? 3. Anque Daniel non va imbarcar se. 4. Le horologio da le novem. 5. Nos debe cambiar nostre plano. 6. Nemo pote pensar in aquello. 7. Subito se audi colpos in le porta del strata. 8. Le povre Luisa a pena tene fortia pro critar. 9. Benque vulnerate, Daniel totevia se defende. 10. Ha arrivate le patre de Daniel? 11. Totevia, non.

III. *Forni le equivalentes in Interlingua del parolas angese in parentheses:*

1. Amalia (*is*) vestite con grande elegantia. 2. Le patio (*is*) parve e (*it is not*) illuminate. 3. Amalia e Eduardo (*are to be*) felice. 4. Toto jam (*is*) disponite. 5. Le prestre e Eduardo (*are waiting*). 6. Eduardo (*thanks*) le prestre. 7. Ille se approxima a Amalia e (*takes her*) in su bracio. 8. Ille debe ir se (*without her*). 9. Pedro prende le spada e (*gives it to him*). 10. Luisa (*recognizes*) le voce de Fermin. 11. (*She knows him*) tanto ben. 12. (*She knows*) que ille es le domestico de Daniel.

IV. *Como se dice in Interlingua?*

1. Is there anything new? 2. We do not wish to wait forever. 3. It is very late when his father arrives. 4. He can do nothing. 5. They cannot always have good luck. 6. Nevertheless, it seems sad to me.

antirosista *someone against the regime of Rosas, Argentinian dictator*

aperir *to open (to unclose; to begin)*

appellar *to call, name*

appetito *appetite*

apportar *to bring*

aprochar *to approach (=to come or go near to)*

aproximar *to approximate, bring near; aproximar se a to approach, come near*

april *April*

aqua *water*

aquele (=ille) *that, those; the former; that one*

aqui (=hic) *here*

argentino *Argentinean*

arrogar *to arrange (to set in order); arrogiar se to manage, get along*

arrestar *to arrest (to stop, bring to a standstill; to seize (someone) by legal authority)*

arriar *to arrive*

artificial *artificial, not genuine, simulated*

ascoltar *to listen to (to mind, heed)*

assecurar *to secure (to make firm); to assure (to state positively); to insure; assecurar se que to make sure that*

assi *thus, so; assi ... como as ... as*

association *association (act of connecting, combining); group of people joined together for some purpose*

attaccar *to attack, assail*

attender *to give attention to, attend to; to await, wait for*

attention *attention (careful notice, heed); prestar attention to pay attention*

atrapar *to catch, seize*

audir *to hear*

augusto *August*

auro *gold*

autor *author (writer); derectos de autor author's rights*

avante *before (=in front, ahead)*

banda *band (group of people); band (narrow strip of material; bandage)*

barbaro *barbarian*

barricada *barricade*

basiar *to kiss*

basse *low (not high); in voce basse in a low voice, softly*

basso *bottom, lower part (of a thing); a basso down, downward; in basso down, below; downstairs*

battalia *battle; campo de battalia battlefield*

belle *beautiful*

ben *well; ben! good!, all right!; ben que although; ir ben to go well; to be well, in good health; sentir se ben to feel well*

biber *to drink*

bibliotheca *library*

blanc *white; blancos whites*

blau *blue*

bon *good; bon! good!, all right!*

bracio *arm*

bravo! *bravo!*

brillante *ppr of brillar; brilliant*

bucca *mouth*

bulletin *bulletin*

cader *to fall, drop, tumble, etc.; cader malade to fall ill*

caffe *coffee; café*

calor *heat; warmth; il face calor it is hot*

cambiar *to change (to make or become different); to replace by another; cambiar de opinion to change one's mind*

camera *chamber (room, bedroom); camera*

camerada *comrade*

camminar *to walk along, tramp, journey, etc.*

cammino *way, road; mitter se in cammino to start out (on a trip, journey, etc.)*

cantar *to sing*

capillo *hair (=a single hair of the human head); capillos hair (=a person's hair)*

capital *capital (pertaining to the head; of primary importance); capital (capital city of a country)*

capitano *captain*

capite *head*

| | |
|--|---|
| capturar <i>to capture</i> | combinar <i>to combine</i> |
| car <i>dear (beloved); expensive)</i> | comenzar <i>to begin, commence</i> |
| carcere <i>prison</i> | commandante <i>commander; commandant</i> |
| carriera <i>career</i> | communication <i>communication</i> |
| carta <i>card; map;</i> jocar a cartas <i>to play cards</i> | como <i>how; as; like, similarly to;</i> tanto (grande) como as (big) as; como si as though, as if |
| casa <i>house</i> | companion <i>companion (associate, fellow)</i> |
| caso <i>case;</i> in nulle caso <i>in no case;</i> in caso que <i>in case (that)</i> | complete <i>complete</i> |
| cata <i>each;</i> cata uno <i>each (one)</i> | comprender <i>to comprehend (to understand; to include, comprise)</i> |
| causa <i>cause; case;</i> a causa de <i>because of</i> | con <i>with (together with; by means of; having, carrying, characterized by)</i> |
| causar <i>to cause</i> | condition <i>condition;</i> a condition que <i>on condition that, provided that</i> |
| cavallero <i>cavalier (gallant); knight; horseman</i> | confessar <i>to confess</i> |
| cavallo <i>horse;</i> a cavallo on horseback; ir a cavallo <i>to ride (horseback)</i> | conflictive <i>conflictive</i> |
| celo <i>sky; heaven;</i> a celo aperte <i>under the open sky, in the open</i> | confusion <i>confusion</i> |
| cento <i>(a, one) hundred;</i> per cento <i>per cent</i> | considerar <i>to consider;</i> toto considerate <i>all things considered;</i> considerante que <i>considering that</i> |
| cercar <i>to seek, look for, search for</i> | consule <i>consul</i> |
| ceremonia <i>ceremony;</i> sin ceremonia <i>without ceremony, informally</i> | consulta <i>consultation, deliberation</i> |
| certe <i>certain</i> | consultar <i>to consult (to confer; to ask advice of)</i> |
| cinquanta <i>fifty</i> | contar <i>to count; to tell, relate;</i> contar super <i>to count on</i> |
| cinque <i>five</i> | contente <i>content, contented;</i> contente de <i>satisfied with</i> |
| circular <i>circular</i> | contender <i>to contend (=to fight, struggle, dispute, etc.)</i> |
| citare <i>city</i> | contestar <i>to contest (=to call in question)</i> |
| clar <i>clear;</i> (verde, gris, etc.) clar <i>light (green, grey, etc.)</i> | continuar <i>to continue;</i> continuar a facer un cosa <i>to continue to do something</i> |
| clauder <i>to close (to shut up, stop); to bring to an end</i> | contra <i>opposite, facing; against; on the contrary</i> |
| cochi <i>carriage, coach, car</i> | contrastar <i>to contrast</i> |
| codice <i>code</i> | conventional <i>conventional</i> |
| cognoscer <i>to know, be acquainted with;</i> facer cognoscer <i>to make known</i> | conversation <i>conversation</i> |
| coincidentia <i>coincidence</i> | coperir <i>to cover;</i> coperir (le expensas, etc.) <i>to cover (the expenses, etc.)</i> |
| collocar <i>to collocate</i> | corage <i>courage</i> |
| color <i>color</i> | corde <i>heart;</i> de bon corde <i>gladly, willingly;</i> de tote corde <i>wholeheartedly</i> |
| colpar <i>to hit, strike, etc.</i> | corpore <i>body; matter, substance; group</i> |
| colpo <i>blow, stroke;</i> colpo de stato <i>coup d'état</i> | cosa <i>thing;</i> alicun cosa <i>something, anything</i> |
| combatter <i>to fight with, combat; to fight, struggle</i> | |

| | |
|--|---|
| cosina <i>cousin</i> (=daughter of one's uncle or aunt) | democratic <i>democratic</i> |
| cosino <i>cousin</i> (=son of one's uncle or aunt) | Deo <i>God</i> |
| costa <i>slope (of hill); coast, seashore</i> | depost <i>afterwards, later; depost que since</i> (=from the time that); after, since |
| costar <i>to cost</i> | descender <i>to descend</i> |
| coxa <i>hip; thigh</i> | describer <i>to describe</i> |
| creder <i>to believe;</i> <i>creder se to consider oneself as</i> | desde <i>since, from</i> |
| criminal <i>criminal</i> | detener <i>to hold (=to have, own); to detain</i> (=to keep in custody, confine) |
| crimine <i>crime</i> | detra <i>behind, back, backwards; behind</i> |
| crise <i>crisis</i> | devenir <i>to become (=to come to be)</i> |
| critar <i>to cry, cry out; to scream, shriek</i> | dextera <i>right hand</i> |
| cruel <i>cruel</i> | dextere <i>right (=not left)</i> |
| cuje <i>whose</i> | diario <i>diary</i> |
| curar <i>to treat; to dress (a wound); to cure;</i> <i>to nurse (a sick person)</i> | dicer <i>to say; to tell;</i> <i>pro si dicer so to say;</i> <i>voler dicer to mean, signify; to mean (to say)</i> |
| curiose <i>curious</i> | dictator <i>dictator</i> |
| curiositate <i>curiosity</i> | die <i>day (=opposite of night; daylight);</i> <i>de die in die from day to day;</i> <i>un die one day, sometime;</i> <i>le die sequeute the next day, the following day</i> |
| currer <i>to run;</i> <i>currer periculo (de) to run the risk (of)</i> | diferente <i>different</i> |
| dar <i>to give;</i> <i>dar super to overlook (as in "the window overlooks the garden")</i> | differer <i>to defer, delay; to differ (=be different)</i> |
| de <i>from; since; of (belonging or pertaining to; made of); with; by means of;</i> <i>de (+ inf) to; for</i> | difficultate <i>difficulty</i> |
| deber <i>to have to, be supposed to, etc.</i> (<i>must, shall, ought</i>); to owe; duty (=obligation); assignment | diplomatica <i>diplomats</i> |
| dece <i>ten</i> | direction <i>direction</i> |
| decembre <i>December</i> | diriger <i>to direct (to guide, control, manage; to cause to turn in a particular direction);</i> <i>diriger se verso (un loco) to turn towards (a place);</i> <i>diriger (un orchestra) to conduct (an orchestra)</i> |
| decider <i>to decide (=to determine, settle);</i> <i>decider se to decide, make up one's mind</i> | discoperir <i>to uncover; to discover;</i> <i>discoperir se to uncover (=to take off one's hat)</i> |
| declarar <i>to declare (to proclaim);</i> (<i>un epidemia, revolution, etc.</i>) <i>se declarava (an epidemic, a revolution, etc.) broke out</i> | disillusion <i>disillusion</i> |
| declaration <i>declaration (=formal announcement, strong statement)</i> | disposition <i>disposition (arrangement; disposal); sate or frame of mind; inclination, mood, etc.</i> |
| defender <i>to defend (=to guard from attack or harm)</i> | distante <i>distant</i> |
| defensa <i>defense, defence (=act of defending or protecting)</i> | distantia <i>distance;</i> <i>a distantia at a distance;</i> <i>tener un persona a distantia to keep someone at a distance</i> |
| defiar <i>to defy (to challenge to combat or competition; to brave)</i> | distinction <i>distinction</i> |
| del (=de + e) | diverse <i>diverse</i> |
| deman <i>tomorrow;</i> <i>deman matino tomorrow morning;</i> <i>deman vespere tomorrow night</i> | divider <i>to divide</i> |
| demandar <i>to ask; to ask for (=to inquire about; to request)</i> | |

| | |
|---|--|
| doctor <i>teacher, scholar, learned man; doctor; doctor of medicine, physician</i> | epoca <i>epoch; epocha glacial ace age; facer epocha to be epoch-making</i> |
| documento <i>document</i> | equal <i>equal; equable, even</i> |
| dolor <i>pain (ache, grief); dolor de dientes toothache</i> | es <i>pr of esser is, am, are</i> |
| domestica <i>domestic (female)</i> | escappar <i>to escape (to get away, out, etc. as by flight, through a leak, etc.)</i> |
| domestico <i>domestic (male)</i> | espavento <i>fright</i> |
| don <i>title of courtesy used when addressing a man (Spanish); Spanish nobleman or gentleman;</i> | esser <i>to be (to exist)</i> |
| doña <i>title of courtesy used when addressing a woman (Spanish)</i> | estimation <i>estimation</i> |
| donation <i>donation</i> | etate <i>age (lapse of time; period in life); que etate habe vos? how old are you?; etate de auro golden age</i> |
| dormir <i>to sleep</i> | evenir <i>to happen, come to pass</i> |
| dorso <i>back ("back of a person or animal"; as in "back of the hand")</i> | evento <i>event (=occurrence of some importance)</i> |
| dramatic <i>dramatic</i> | ex <i>out of, from</i> |
| dubita <i>doubt; esser in dubita to be in doubt; sin dubita without doubt, doubtless; foris de dubita beyond doubt; poner (un cosa) in dubita to cast doubt on (something)</i> | examinar <i>to examine</i> |
| dulce <i>sweet ("sweet to the taste"; pleasant, soft, gentle, etc.); aqua dulce fresh water</i> | excellentia <i>excellence, excellency; per excellentia par excellence; Su Excellentia His Excellency</i> |
| duo <i>two; divider in duo to divide in two; le duo the two; tote duo both</i> | excepte <i>except, excepting</i> |
| durante <i>during; durante que while</i> | exception <i>exception</i> |
| e <i>and;</i> | exclamar <i>to exclaim, shout, cry out</i> |
| e ... e well ... as, both ... and | exilio <i>exile</i> |
| ecce <i>here is, here are</i> | expectar <i>to expect, hope, anticipate</i> |
| editar <i>to edit; to publish</i> | explicar <i>to explain</i> |
| effecto <i>effect; in effecto in fact, indeed; effectos effects, belongings</i> | explication <i>explanation</i> |
| elegante <i>elegant</i> | expression <i>expression (action of pressing or squeezing out; act or fact of giving expression to; significant word or phrase)</i> |
| elegantia <i>elegance</i> | expressive <i>expressive</i> |
| elemento <i>element; in su elemento in one's element; elementos elements (=first principles of an art, a science, etc.)</i> | exprimer <i>to press out, squeeze out; to express</i> |
| emigrante <i>emigrant</i> | extender <i>to extend (to stretch out; to increase in size or scope; to spread, spread out)</i> |
| emigration <i>emigration; migration</i> | facer <i>to make (to create, produce, etc.; to render, cause to be or become); to do (something); facer (venir, etc.) to cause to (come, etc.), make (come, etc.)</i> |
| emotion <i>emotion (=agitation of the feelings)</i> | facie <i>face; surface; facie a facie face to face</i> |
| entusiasmo <i>enthusiasm</i> | facile <i>easy (=not difficult); facile (=working with ease)</i> |
| entrar <i>to enter (=to go or come in); entrar in to enter (into)</i> | falta <i>fault (flaw, imperfection; mistake, error); sin falta without fail</i> |
| | familia <i>family (as in "the Smith family")</i> |
| | famose <i>famous (renowned, excellent)</i> |

fatal *fatal* (*fated, fateful; causing destruction or death*);
hora fatal *fatal hour, hour of death*

fatigate *pp of fatigar; tired, weary*

favor *favor, good will;*
in favor de *on behalf of, in favor of*

federal *federal*

federation *federation (union of several states, etc. under a federal government)*

felice *happy, fortunate*

felicitate *felicity, happiness; good fortune, prosperity*

femina *woman, female*

fenestra *window*

ferro *iron; ferros irons, chains;*
ferro fundite *cast iron*

fidel *faithful*

figura *figure (form, shape; appearance; person, character)*

filia *daughter*

filio *son*

fin *end;*
le fin justifica le medios *the end justifies the means;*
a fin de *in order to;*
al fin *in the end, at last;*
in fin *in conclusion; in short, to sum up;*
a fin que *in order that*

finir *to finish; to end*

flor *flower (blossom; flowering plant; the best part)*

fluvio *river*

foras *out of doors, outside, out; from without; beyond, except;*
foras de *outside of, without*

formar *to form (to shape, make; to make up, constitute)*

fornir *to furnish*

forsan *perhaps, maybe*

forte *strong; fort, forte (=strong point); strongly, hard*

fortia *force (bodily strength; power, violence, or constraint exerted upon a person or thing);*
le fortia public *the police force;*
fortias armate *military forces*

fortuna *fortune (chance, luck; wealth, riches)*

fratre *brother;*
fratre affin *brother-in-law*

fresc *cool; fresh (new, recent, not spoiled, faded, or worn)*

frigide *cold, frigid (=not warm)*

frigido *cold, coldness;*
haber frigido *to be, feel cold;*
(il) face frigido *it is cold (weather)*

fronte *forehead; front (face of a building);*
fronte de battalia *battlefront;*
facer fronte a *to face, resist*

fugir *to flee*

fugitivo *fugitive*

furiose *furious*

fusil *steel (to strike fire with); gun, rifle*

futur *future;*
futuro *intended husband;*
futura *intended wife*

futuro *future*

ganiar *to win, gain; to earn;*
ganiar tempore *to gain or play for time;*
ganiar un loco *to gain or reach a place*

general *general;*
in general *in general*

generose *of noble lineage, high-born;*
generous (noble, liberal)

gente *people (nation; persons, folk)*

grande *great (big, large, etc.; as in "great man");*
in grande *on a large scale*

gratia *grace (gracefulness; mercy, clemency);*
gratias a *thanks to, due or owing to;*
**Gratia Grace;
gratias! *thank you! thanks!***

gratitude *gratitude*

grave *heavy; grave (solemn, important)*

guardar *to guard (=to defend, protect); to keep (=not to let go of);*
guardar se de un cosa *to beware of something*

guerra *war; warfare;*
facer guerra *to wage or make war;*
guerra frigide *cold war*

haber *to have (to own, possess);*
haber a *to have to, be obliged to;*
il habe *there is, there are;*
ille habe 20 annos *he is 20 years old*

halto *halt, stop;*
halto! halt!

heri *yesterday;*
nascite heri *born yesterday*

heroe *hero*

heroic *heroic(al)*

heroismo *heroism*

hiberno *winter*

hic *here*

| | |
|--|--|
| historia <i>history; story;</i> <i>historia natural natural history</i> | importar <i>to import; to be important, to matter;</i> non importa <i>it doesn't matter, never mind;</i> il importa que ... <i>it is essential that ...</i> |
| hodie <i>today</i> | importante <i>ppr of importar; important;</i> esser importante <i>to be important</i> |
| homine <i>man (human being; adult male person);</i> homine de stato <i>statesman</i> | importantia <i>importance;</i> haber importantia <i>to be of importance</i> |
| honor <i>honor;</i> homine de honor <i>man of honor;</i> facere se honor de <i>to be proud of, pride oneself on;</i> in honor de <i>in honor of;</i> facere honor a <i>to do honor to; to honor (a check, etc.)</i> | impossibile <i>impossible</i> |
| honorabile <i>honorable;</i> mention honorabile <i>honorable mention</i> | impression <i>impression;</i> impression in colores <i>color printing;</i> (le secunde, etc.) <i>impression (de un libro) (the second, etc.) printing (of a book)</i> |
| hora <i>hour;</i> que hora <i>what time;</i> un hora <i>one o'clock;</i> de bon hora <i>early</i> | improvisate <i>to improvise</i> |
| horologio <i>timepiece (clock; watch);</i> horologio-bracialetto <i>wrist watch</i> | in <i>in, into</i> |
| horribile <i>horrible</i> | incarcerar <i>to incarcerate</i> |
| hospital <i>hospital; hospitable</i> | incidente <i>incident (as in "incident ray");</i> <i>incident</i> |
| human <i>human; humane;</i> litteras human <i>humane letters,</i> <i>humanities</i> | includer <i>to enclose (to fence in; as in "to enclose a letter"); to include</i> |
| humanitari <i>humanitarian</i> | incontrar <i>to encounter, meet</i> |
| humanos <i>humans</i> | inconvenientia <i>impropriety</i> <i>(=incorrectness of behavior)</i> |
| humor <i>humor (animal fluid; mental disposition, temperament as in "sense of humor");</i> esser de bon (mal) humor <i>to be in a good (bad) humor</i> | independentia <i>independence</i> |
| ibi <i>there</i> | indicar <i>to indicate, be indicative of</i> |
| idea <i>idea</i> | indispensabile <i>indispensable</i> |
| ideal <i>ideal</i> | infante <i>baby, infant; child</i> |
| il <i>it</i> | influentia <i>influence</i> |
| illa <i>she; her</i> | informar <i>to inform (to give form to; to impart knowledge to);</i> mal informate <i>misinformed</i> |
| ille <i>he; him; that; those</i> | ingeniose <i>ingenious (having an aptitude for invention or construction; cleverly planned or made)</i> |
| illo <i>it</i> | injustitia <i>injustice</i> |
| illuminate <i>pp of illuminar; enlightened</i> | innocente <i>innocent (not guilty; having no knowledge of evil; harmless, innocuous)</i> |
| imagination <i>imagination</i> | insignia <i>ensign (badge or emblem of office or dignity; standard, banner);</i> insignias <i>insignia</i> |
| imbarcar <i>to embark (=to put on board ship);</i> imbarcar se in (un interpresa) <i>to embark upon, in (an enterprise)</i> | insimul <i>together</i> |
| immediate <i>immediate</i> | insister <i>to insist;</i> insister super <i>to insist on</i> |
| immense <i>immense</i> | insolente <i>insolent</i> |
| impatientia <i>impatience</i> | inspirar <i>to inhale, inspire; to inspire (=to infuse life, feeling, enthusiasm, etc.)</i> |
| imperative <i>imperative (implying or expressing a command)</i> | inspiration <i>inhalation; inspiration</i> |
| | istante <i>instant (=pressing, urgent)</i> |
| | instruction <i>instruction (education; direction)</i> |

| | |
|---|---|
| instrumento <i>instrument (tool; "musical instrument")</i> | laborar <i>to work; to labor, toil, etc.; laborar (le terra, le campo, etc.) to work or till (the land, soil, etc.)</i> |
| intelligente <i>intelligent</i> | lampa <i>lamp;</i> lampa de arco <i>arc-light;</i> lampa de incandescencia <i>incandescent lamp;</i> lampa de tasca <i>flashlight</i> |
| intentional <i>intentional</i> | lancha <i>launch (as in "steam launch"), (row) boat</i> |
| inter <i>between; among</i> | large <i>broad, wide</i> |
| interior <i>interior; beside, inner, etc.;</i> vita interior <i>inner life</i> | lassar <i>to leave (to allow to remain in some place or state; to commit, entrust, hand over); to let (=to allow to, permit to)</i> |
| intra <i>within</i> | latere <i>side;</i> de tote lateres <i>on all sides;</i> al latere <i>aside;</i> al latere de <i>beside</i> |
| intriga <i>intrigue (underhanded plotting or scheming; plot of a play, novel, etc.);</i> intriga amorose <i>secret love affair</i> | le <i>the; him</i> |
| intro <i>inwardly, internally, on the inside, in</i> | lecto <i>bed; ir al lecto to go to bed;</i> guardar le lecto <i>to be confined to bed</i> |
| invasion <i>invasion</i> | lector <i>reader (=one who reads books, etc.)</i> |
| inveloppe <i>envelope</i> | legation <i>legation (office, position, dignity, etc., of a legate or of an envoy;</i> diplomatic representative of a country together with his staff; premises occupied by a legation) |
| inviar <i>to send</i> | leger <i>to gather, pick; to read</i> |
| invitar <i>to invite</i> | levar <i>to raise, lift (up); to remove, carry or take away;</i> levar se <i>to rise, to get or stand up;</i> levar del sol <i>sunrise</i> |
| io <i>I</i> | leve <i>light (=of little weight); left (=not right)</i> |
| ipse <i>myself, yourself, himself, etc.;</i> hodie ipse <i>this very day</i> | liberar <i>to free, liberate; to release; liberar de to free or deliver from</i> |
| ir <i>to go;</i> ir e venir <i>to walk up and down</i> | libertate <i>liberty (=condition of being free, freedom);</i> poner in libertate <i>to set free;</i> libertate de conscientia <i>freedom of conscience;</i> libertate de pressa <i>freedom of press;</i> libertate civil <i>civil liberty;</i> prender se libertates <i>con un persona to take liberties with someone</i> |
| ironia <i>irony</i> | libro <i>book;</i> tenitor de libros <i>bookkeeper;</i> libro de cocina <i>cookbook</i> |
| ironic <i>ironic(al)</i> | linea <i>line (cord, rope; fish or fishing line);</i> in linea <i>in line;</i> linea de conducta <i>line of conduct;</i> linea de tiro <i>line of fire;</i> linea aeree <i>air line;</i> leger inter le lineas <i>to read between the lines</i> |
| iste <i>this; these; the latter;</i> istes <i>these</i> | livrar <i>to deliver (to surrender; as in "to deliver goods, messages, etc.")</i> |
| isto <i>this, that</i> | |
| jam <i>already, at once, right away, just now, a moment ago; indeed, surely;</i> non ... jam <i>no longer</i> | |
| jammais <i>ever, at any time;</i> non ... jammais <i>never</i> | |
| jardin <i>garden</i> | |
| jectar <i>to throw</i> | |
| juncte <i>joined, joint, attached</i> | |
| junio <i>June</i> | |
| justitia <i>justice (quality of being just; exercise of authority in maintenance of right);</i> facere justitia a un persona <i>to do someone justice</i> | |
| justo <i>just, exactly;</i> justo nunc, justo ora <i>just now, right now</i> | |
| juvena <i>young (female)</i> | |
| juvene <i>young</i> | |
| juxta <i>near, near by; near, near to, next to, etc.</i> | |
| la <i>there (=illac); her</i> | |
| labor <i>work; toil, labor, etc.</i> | |

- lo it** (as in "I like it")
- locar** to place, set (in a particular place), locate; to let, rent
- loco** place (locality; position in a series, an order, etc.);
in loco de instead of;
haber loco to take place;
dar loco a to give rise to
- longe** far (=not near); away, far away;
de longe from a distance
- lontan** distant, far-off
- lor** their
- lumine** light
- ma** but
- magazin** warehouse, storehouse; store, shop; magazine (=entertaining periodical for the general reader)
- maio** May
- mais** corn, maize; but;
non solamente ... mais etiam not only ... but also
- mal** evil, bad (=badness, that which is bad); illness; pain, ache;
mal de mar seasickness;
mal de capite headache;
mal de pais homesickness
- mama** mother, mamma (informal)
- mandar** to order (=to have a person follow an order or instruction); to send
- mangiar** to eat
- mano** hand (hand of a person; handwriting);
sub mano in an underhanded way;
de mano al mano directly, without intermediary;
de prime mano first-hand;
dar le ultime mano a to give the final touch to;
un mano lava le altere you scratch my back, I scratch yours;
demandar le mano de un persona to ask for someone's hand;
levar se le manos de to wash one's hands of;
venir al manos to come to blows;
de secunde mano second-hand;
stringer le mano to shake hands
- marcar** to mark (=to indicate, distinguish etc. by a mark or marks)
- marcha** march (as in "military, funeral, etc., march");
poner se in marcha to start, get under way, etc.
- maritar (se)** to marry
- matino** morning
- matre** mother;
lingua matre parent language;
matre affin mother-in-law
- me** me; myself
- medie** half; middle; average, mean;
termino medie middle term;
medie hora half an hour;
medie fratre half-brother;
medie etate Middle Ages
- medio** middle, midst; mean, medium;
means;
per medio de by means of;
medios means
- melior** better;
le melior the best
- memorar** to remember (=to recollect, recall; bear in mind)
- mense** month
- mente** mind (=intellectual powers, mental force)
- mentonar** to mention
- meridie** noon;
a meridie at noon
- mesme** same; myself, yourself, himself, etc.
- mesmo** likewise; even;
hodie mesmo this very day;
ora mesmo right now
- meticulose** meticulous
- mi** my
- mie** mine;
le mie e le tue mine and yours;
le mios my people or family
- militar** military
- mille** thousand
- minus** less;
minus belle que less beautiful than;
plus o minus more or less;
a minus que unless;
al minus at least
- minuta** minute (=one sixtieth part of an hour or a geometric degree)
- mirar** to look at (searchingly); to take aim at
- miscer** to mix, blend
- modo** mode; way, manner; mood;
in modo special especially
- momento** moment (instant);
le moda del momento the fashion of the moment
- moneta** mint (=place where money is coined); coin; money;
papiro moneta paper money;

| | |
|--|---|
| moneta false counterfeit money; | nigre black; |
| moneta de tasca pocket money | Mar Nigre Black Sea |
| montar to mount (to ascend; to fix in a setting, backing, support, etc.); to cover, serve; | nihil nothing; |
| montar un cavallo to mount a horse; | pro nihil for nothing, without cost |
| montar a pilo to ride bareback | no no |
| morir to die; | nobile noble; nobleman, noble |
| morir se to be dying slowly | nocte night; |
| mortal mortal (destined to die; fatal); | de nocte by night; |
| inimico mortal mortal foe; | bon nocte! good night! |
| peccato mortal mortal sin | iste nocte tonight |
| morte death; | nomine name; noun; |
| condemnar a morte to sentence to death; | in nomine de in the name of, on behalf of |
| poner a morte to put to death; dead | non not; no; |
| mover to move (to cause to move; to affect with emotion, stir up) | si non if not, except, unless it be |
| mulatta mulatto (feminine) | nonne is it not?; |
| mulatto mulatto | il es ver, nonne? it is true, isn't it?, isn't it so? |
| multe much; many | nonobstante despite, in spite of; nevertheless |
| multitude multitude (large number; crowd, throng) | nord north; |
| multo very; much | (ir) al nord (to go) north; |
| mundo world (Universe; earth; society); | (vento) del nord north (wind); |
| tote le mundo everybody; | polo nord North Pole |
| le nove mundo the New World; | nos we; us; ourselves |
| le mundo literari the literary world | nostre our; ours |
| muro wall | notar to note (=to write down a note or notes of); to notice, note |
| mysterio mystery; secret, obscure fact or force, motive, etc.; mystery play | notitia notice (observation, cognizance, etc; information or communication imparting knowledge) |
| nam for | nove new (not existing before; not yet used or worn); |
| narration narration; narrative | de nove again, anew; |
| nascer to be born; to originate, arise, come into existence; | le nove mundo the New World; |
| facer nascer to give birth to, casue to be | le Nove Testamento the New Testament |
| nation nation; | novella novelette, short story; novel |
| Nationes Unite United Nations | novem nine |
| natural natural; | novembre November |
| filio natural natural son; | nulle not any, no; null (worthless) |
| historia natural natural history; | numero number; numero integre whole number, integer |
| lege natural law of nature | nunc now (=at the present time); |
| necessari necessary | nunc ... nunc now ... then |
| necessitar to force, compel; to necessitate (=to make necessary) | nunquam never |
| necun none, not any; (=nulle) | o or; |
| necuno nobody, no one, none; (=nemo) | o ... o either ... or |
| negar to deny | oblidar to forget |
| negra negro (female) | obscuritate darkness, obscurity, dimness |
| negro negro | observar to observe ("to observe a law, rule, etc."; to watch closely, to study; to remark); |
| nemo no one, nobody | |
| ni not; that not; | |
| ni ... ni neither ... nor | |

- facer observar un cosa a un persona to
point something out to someone
- occider** to kill
- occupar** to occupy (to take possession of;
to fill the space or time of; to keep busy
or engaged);
occupar se de to be interested in; to busy
oneself with
- occurrer** to occur (=to happen, take place)
- octo** eight
- octobre** October
- oculo** eye; oculo de un agulia eye of a
needle;
oculo de un planta eye or bud of a plant;
inter quatro oculos in private, between
you and me;
saltar al oculos to be obvious
- offerer** to offer (something); to bid;
offerer se (a facer un cosa) to offer (to
do something);
un bon occasion se offerre a good
opportunity offers itself
- oh** oh!
- olivo** olive, olive tree
- omne** all (as in "all the cheese", "all the
books"); every, each;
de omne mano from each hand;
de omne latere from every side;
in omne caso in any case;
omne cosa everything
- on** one (=uno)
- opinion** opinion;
esser de opinion que to be of (the)
opinion that;
emitter un opinion to put forward,
express, an opinion;
haber bon (mal) opinion de un persona
to have a good (bad) opinion, think well
(ill) of someone;
formar se un opinion super to form an
opinion on
- ora** now (=at the present time);
ora ... ora now ... then
- ordinar** to put in order, arrange; to order
(to command; to prescribe); to ordain
- ordine** order (arrangement, disposition);
de prime ordine first-class, first-rate;
poner in ordine to put in order;
ordine del die order of the day
- osar** to dare
- patre** father; patre-affin father-in-law
- pagina** page (of a book, etc.)
- pais** land, country;
vino del pais local wine;
pais natal native country
- pallide** pale
- panico** panic
- panorama** panorama
- papa** papa, daddy; Pope
- papiri** paper;
papiri hygienic toilet paper;
papiri de seta tissue paper
- pardonar** to forgive, pardon
- parer** to appear (to come in sight; to seem)
- parlamentari** parliamentary
- parlar** to speak, talk
- parola** word; speech (=faculty of speech);
parola de honor word of honor;
homine de parola man of his word;
haber le parola to have the floor;
parolas cruciate crossword puzzle
- parte** part (piece, portion, share; side in
an argument, etc.; role; region, parts;
a parte apart, aside;
in parte in part, partially;
del parte de on the part of;
haber parte in to have a part in;
prender parte in to take part in;
de parte a parte through and through;
in nulle parte nowhere
- partir** to part, divide; to depart, leave;
a partir de reckoning from, as from
- parve** little, small
- passar** to pass (to move or go along; to
hand; to spend, pass (a certain time); to
cross (=to move or go across);
passar (per, super, in, etc.) to pass (by,
over, into, etc.)
- passion** passion (=intense emotion);
passion pro le musica passion for music;
flor de passion passion/flower
- passo** pace (step; gait); stairstep; pass (as
in "mountain pass");
passo de carga double time;
facer un passo to take a step;
passo a passo step by step;
a omne passo at every step, at every turn
- patio** |e| patio
- patre** father;
patre affin father-in-law
- patria** fatherland, native country
- patriota** patriot
- pauc** little (=not much); few (=not many);
un pauc de a little;
pauc a pauc little by little;
in pauc shortly, before long
- paucio** little (=to a small degree)
- pectore** breast (chest; bosom)

- pede** *foot; leg (of a chair, table, etc.); a pede on foot; soldato a pede foot soldier; al pede del littera literally; prender pede to gain a footing or foothold*
- pejor** *worse; le pejor the worst*
- pena** *pain; penalty, punishment; difficulty, trouble; a pena hardly, scarcely; dar se pena to take pains; no valer le pena not to be worth the trouble*
- penetrar** *to penetrate; penetrar se de (un facto) to become imbued with (a fact)*
- pensar** *to think (to reason, ponder, reflect; to believe); pensar de to think of (=to have an opinion about); pensar a to think of (=to direct one's thoughts toward)*
- per** *through (=from one side to the other); during, throughout; by (=by the agency of; through; by means of); per*
- perder** *to ruin, undo; to lose; perder se to lose one's way, go astray; perder (un traino) to miss (a train)*
- perfectemente** *perfect; tempore perfecte perfect tense*
- perfumo** *perfume*
- periculo** *danger, peril*
- periodo** *period*
- persona** *person; character (as in "character in a play"); in persona in person*
- personal** *personal; personnel*
- personification** *personification*
- persuader** *to persuade*
- peter** *to demand, claim, exact; to ask for, request, beg*
- piano** *piano*
- pictura** *painting (art of painting; picture)*
- pistola** *pistol; pistole*
- placer** *to please; placer a un persona to please somebody; si il vos place (if you) please; pleasure*
- plano** *plan (of a house, garden, town, etc.; scheme; project, design); plane (=flat or level surface); prime plano foreground*
- plen** *full; a plen manos by handfuls*
- plorar** *to cry, weep*
- plure** *several*
- plus** *more; plus; plus belle (que) more beautiful (than); plus grande (que) greater, bigger (than); plus de (vinti annos) more than, over, above (twenty years); le plus belle the most beautiful; de plus furthermore, besides; de plus in plus more and more; in plus furthermore, in addition, also; al plus at best; plus o minus more or less; non ... plus no more, not any more*
- poetic** *poetic; poetical; licentia poetic poetic license; arte poetics poetics*
- policia** *police; police force; agente de policia policeman, police officer*
- politic** *political; politic; le corpore politic the body politic; economia politic political economy*
- poner** *to put, place, lay, etc.; poner se a (facere) to begin to (do), to start (doing); le sol se pone the sun sets; poner del sol sunset*
- porcellana** *porcelain, china*
- porta** *doorway, gateway; door, gate*
- portar** *to bear, carry*
- portrait** *|f| portrait*
- position** *position (=location)*
- possibile** *possible; facer le possibile to do one's utmost*
- possibilitate** *possibility*
- post** *behind, back, backwards; afterwards, after; behind; after; post que since, because*
- postea** *afterwards, thereafter*
- postmeridie** *afternoon*
- poter** *to be able (=can); to be allowed to (=may); to be possible (=may, can); power (=ability to do or act)*
- povre** *poor (indigent, needy; unfortunate)*
- precar** *to pray; to beg, entreat*
- precaution** *precaution; con precaution cautiously, warily*
- premeditate** *pp of premeditar; premediated*
- prender** *to take hold of, catch, seize, take*
- preparar** *to prepare (=to make ready); preparar a to prepare or make ready for*

- presentar** *to present;*
presentar (un persona a un altere) *to introduce (one person to another)*
- presidente** (*one who presides*) *chairman, president, presiding judge, etc.*
- presso** *near, close;*
 a presso de *at the home of*
- preste** *agile, nimble, quick; ready*
- presto** *presto, quickly, quick as a wink*
- prestre** *priest*
- primariamente** *primarily, chiefly; first, in the first place, first of all*
- primavera** *spring (time); cowslip, primrose*
- prime** *first, prime;*
 numero prime *prime number;*
 materias prime *raw materials;*
 a prime vista *at first sight;*
 in prime loco *first, in the first place;*
 prime ministro *Prime Minister*
- pro** *for (not against; in place of, in exchange or return for);*
 pro (+ inf) *in order to;*
 partir pro (Paris) *to leave or set out for (Paris)*
- proceder** *to proceed (to go forward, go forth; to go on, continue)*
- prolongar** *to prolong; to lengthen*
- prompte** *prompt*
- prophetic** *prophetic*
- proprie** *proper (=appropriate); own;*
 proprie a *proper or peculiar to;*
 nomine proprie *proper name*
- proque** *why (=for what reason); because*
- protection** *protection; patronage, support*
- protestar** *to protest (to assert, affirm; to make a protest)*
- provar** *to prove (=to establish as true); to test, try; to prove*
- providentia** *providence; Providence*
- provincia** *province (as in "province of Quebec")*
- prudencia** *prudence*
- public** *public*
- puera** *girl*
- puero** *boy*
- pulso** *pulse (=regular throbbing in the arteries)*
- qual** *which, what*
- qualcun** *some, any; a few*
- qualcunque** *any, whatever, of whatever kind*
- qualque** *some, any; a few*
- quando** *when*
- quante** *how much, how many*
- quaranta** *forty*
- quarte** *one-fourth*
- quasi** *almost, nearly; in a certain sense, in a way, etc.;*
 quasi que *as if*
- quatro** *four*
- que** *what; who, whom, which, that; what (=that which); that; than*
- questionar** *to question, call in question*
- qui** *who, whom;*
 de qui *whose;*
 con qui *with whom;*
 a qui *to whom*
- quiete** *quiet (peaceful; noiseless; motionless)*
- quitar** *to acquit (=to release from a duty or obligation); to quit, leave*
- radio** *ray; radius*
- rapide** *rapid; traino rapido express train*
- rar** *thin (as in "thin air, thin grass, etc."); rare (=not frequent; exceptional, excellent)*
- ration** *reason; ratio; ration;*
 haber ration *to be right;*
 con ration *rightly*
- reattrappar** *to recapture, seize*
- reciper** *to receive*
- refugio** *refuge*
- regime** *regime; regimen*
- reguardar** *to look at; to concern, regard;*
 reguardar como *to regard as, consider*
- reguardo** *look, glance; regard (=care, attention, consideration)*
- regular** *regular; to rule (=to mark with parallel straight lines drawn with a ruler, etc.); to regulate (to control or direct by rule or regulations; to adjust to a particular standard, purpose, etc.); to settle (a question, quarrel, account, etc.)*
- remaner** *to remain (to stay, to be left)*
- repasto** *repast, meal*
- reposar** *to repose (as in "to repose one's head on"; to take a rest or lie at rest);*
 reposar super *to repose on (=to be based or founded on)*
- representar** *to re-present, present again; to represent (to be a representative of; to give a representation of; to present, perform)*

representation *re-presentation* (=second or new presentation); *representation* (portrayal; performance; act or state of representing as a representative)

republica *commonwealth, state; republic*

repugnantia *repugnance* (contradiction; dislike, disgust);
sentir repugnantia a facer un cosa *to feel repugnance to doing something*

repulsive *repulsive* (as in "repulsive force"; arousing aversion)

respecto *respect* (esteem, deferential regard; relation, reference); *respectos* respects, regards; in omne respectos in all respects, in every respect

responder *to answer* (=to reply); responder a (un persona, un littera, un question, etc.) *to answer* (someone, a person, question, etc.); responder pro (un persona) *to answer, vouch for* (a person)

restar *to remain* (to be left; to stay)

retirar *to withdraw, take away; retirar se* to retire (to seek seclusion; "to retire from business"); to retreat

retornar *to return* (to give back; to go or come back)

retorno *return* (act of going or coming back; requital, recompense); (viage) de retorno *return* (trip); esser de retorno *to be back* (again)

reunion *reunion* (action of reuniting, state of being reunited; gathering, meeting assembly)

revider *to see* (someone or something) again; to review (=

reviver *to revive* (=to recover life)

revolution *revolution, rotation*

ric *rich* (wealthy, abundant; valuable, costly)

ricco *rich* (person); le riccos *the rich*

rider *to laugh*;
rider (se) *de* to laugh at, make fun of

Rio |e| *river*

robar *to rob, steal*

rosa *rose* (rose flower; plant; "rose color");
rosa del ventos *compass card*;
rosa nautic *mariner's compass*

rubie *red*

ruina *ruin* (downfall, decay, etc.; building in ruins);
ruinas *ruins*;
cader in ruina *to fall into ruin*;
ir a ruina *to go to ruin*

ruinar *to ruin*

rumper *to break* (to make come apart or to pieces; to put an end to; to come apart or to pieces);
rumper se *le capite* to rack one's brains;
rumper con un persona *to break with someone*;
rumper le silentio *to break silence*

sacrificio *sacrifice* (as in "sacrifice to the gods"; as in "sacrifice of one's life")

sala *hall* (=large room)

saltar *to jump* (to leap, bound; to leap over); to blow up (=to fly in pieces with a loud report); to skip, leave out

salvar *to save, rescue; to save, salvage*;
salvar le apparentias *to save apperances*;
salvar se *to escape*

salvation *salvation, rescue; salvage*

sancte *holy, saintly, saint*;
le spirito sancte *the Holy Ghost*;
septimana sancte *Holy Week*;
terra sancte *Holy Land*

sanguine *blood*;
animales de sanguine frigide, (calde) cold- (warm-) *blooded animals*;
haber le sanguine calde *to be hot-blooded*

sanitate (state of) *health; (good) health*;
officio de sanitate *board of health*;
sanitate mental *sanity, mental health*;
patente de sanitate *bill of health*

saper *to know, have knowledge of*;
saper facer un cosa *to know how to do something*;
qui sape! *who knows!*;
a saper *to wit, namely*

satisfaction *satisfaction*;
dar satisfaction *to give satisfaction*

scriber *to write*

se *himself; herself; itself; themselves*

secrete *secret; secretive, close*

secreto *secret; secret drawer; secret spring*;
in secreto *in secret*;
esser in le secreto *to be in the secret*

seculo *century* (=period of 100 years);
world (=things mundane)

secunde *second*

secundo *second* (in a duel, etc.);
(following) *after; along, by; according to*;
secundo que *according as*

secur *secure, safe; sure, certain* (not doubting; not doubtful)

- sede** *seat (accommodation for sitting; principal place where anything takes place or is carried on)*
- sedere** *to sit (to be sitting or seated; as in "to sit in court, in council, etc."; to fit);
esser sedite to sit, be sitting or seated;
sedere se to seat oneself, sit down*
- semper** *always*
- senior** *senior, older; senior, elder; lord, sir;
senior X. Mr. X.*
- seniora** *lady;
seniora X. Mrs. X.*
- senioretta** *miss;
senioretta X. Miss X.*
- sentir** *to feel (something);
sentir se (ben, mal, etc.) to feel (well, ill, etc.)*
- separar** *to separate (=to put or keep apart)*
- separation** *separation;
separation de Ecclesia e del Stato
separation of Church and State*
- septe** *seven*
- septembre** *September*
- septimana** *week;
fin de septimana week-end*
- sequer** *to follow*
- serrar** *to saw; to lock (=to fasten with a lock); to lock up, lock away (something); to close tightly (together)*
- servicio** *service (duties done or required; helpful act or acts; set of dishes, etc.);
servicio militar military service*
- servir** *to serve;
servir un persona to serve someone;
servir de to serve as;
servir a to be useful for;
servir se de to make use of*
- sex** *six*
- si** *thus, so; yes;
si ... como as ... as, (not) so ... as; if (supposing that; whether);
si non if not, except, unless it be*
- sibilo** *whistle (whistling; instrument for whistling); hiss, hissing*
- signal** *signal*
- signo** *sign (symbol, mark; indication; gesture, motion); facer signo to motion; to beckon;
signo de exclamation, de interrogation
exclamation, question mark*
- silentio** *silence (noiselessness; forbearance from speech)*
- simple** *simple (not double or manifold; not complicated)*
- sin** *without*
- sincer** *sincere (honest; frank; real, true)*
- singule** *single, separate, alone*
- sito** *sit*
- situar** *to situate; to place, locate*
- situation** *situation (location, place; condition, circumstance); posture; position, attitude (of the body)*
- social** *social (=pertaining to human society); pertaining to a commercial society;
ration social registered capital, joint stock;
anno social fiscal year of a firm*
- societate** *society;
le Societate del Naciones the League of Nations;
societate anonyme corporation (=incorporated company)*
- sofa** *sofa*
- sol** *sun (the heavenly body "sun"; sunlight, sunshine);
il face sol it is sunny;
prender le sol to take a sun bath;
colpo de sol sunstroke*
- solemne** *solemn*
- solitari** *solitary*
- solo** *solo; soil, earth; floor (=“the floor of a room”)*
- sombrero** *|e| sombrero (wide-brimmed hat made of straw)*
- sonar** *to sound (to make a sound; to strike, ring, toll; to cause to sound; to ring); to play (an instrument)*
- sonio** *dream*
- soror** *sister;
soror affin sister-in-law*
- sortir** *to go or come out*
- spada** *sword; [Cards] spade;
pisce spada swordfish*
- special** *special, especial*
- sperar** *to hope (for)*
- sposa** *newlywed; bride; wife; spouse*
- sposo** *newlywed; bridegroom; husband; spouse;
le sposos the married couple, husband and wife*
- star** *to stand (=to be standing)*
- stato** *state (condition or manner of existence; commonwealth); estate; status (=legal standing, position);*

- stato de cosas** *state of things, circumstances;*
esser in stato de (facere un cosa) *to be in a position to (do something);*
homine de stato *statesman;*
colpo de stato *coup d'état;*
Status Unite (de America) *United States (of America)*
- stella** *star (heavenly body "star"); blaze (on horse);*
stella (de cinema, de opera, etc.) *(film, operatic, etc.) star;*
stella polar *North Star;*
stella del mattino *morning star;*
stella del vespere *evening star*
- strata** *(paved) road, highway, street*
- stringer** *to enfold tightly, compress;*
stringer le manos *to shake hands*
- studiar** *to study*
- studio** *study (act or process of studying; room devoted to study); studio*
- stupide** *stunned, amazed; stupid*
- su** *his; her; its*
- sub** *under, below, beneath*
- subito** *suddenly, unexpectedly*
- subjecto** *subject (matter, theme, topic); individual, fellow, chap*
- succeder** *to succeed (to follow; to be successful)*
- sud** *south;*
(ir) al sud *(to go) south;*
(vento) del sud *south (wind);*
polo sud *South Pole*
- sudamerican** *South American*
- sue** *his; hers; its*
- suffrer** *to suffer (to undergo, endure; to bear with, tolerate; to experience mental or physical pain; to be injured, harmed, impaired)*
- suo** *its*
- super** *on, upon; on top of; above, over; about, concerning, on; above, on top;*
super toto *above all*
- superstitiose** *superstitious*
- sur** *on, upon; on top of (=super)*
- surprender** *to surprise (to take unawares; to astonish)*
- tabula** *slab, plate, board, table; table (as in "table of contents");*
facere tabula rase *to make a clean sweep of;*
poner le tabula *to set the table;*
tabula nigre *blackboard;*
tabula (de fenestra) *(window) sill*
- tal** *such a, such;*
un tal (persona) *such a (person);*
tal e tal *such and such (a)*
- talento** *talent (as in "talent for acting")*
- tamben** *too, also, either*
- tante** *so much, so many;*
tante ... como as much, as many ... as
- tanto** *so, so much;*
**tanto ... como as much ... as;
in tanto que *inasmuch as, in so far as;*
tanto plus ... que *all the more ... that;*
quanto ... tanto *the ... the***
- tarde** *slow, tardy; late;*
plus tarde *later (as in "later than expected"); subsequently; later on;*
al plus tarde *at the latest*
- te** *you (as in "I love you", "for you");*
yourself *(as in "you hurt yourself", "to yourself")*
- tempore** *time (duration; extent or point of time); weather; [Gram.] tense;*
perder le tempore *to waste time;*
de tempore in tempore *from time to time;*
a tempore in *(good) time;*
ante le tempore *ahead of time, too early;*
il face belle (bon) tempore *the weather is good*
- tendentia** *tendency*
- tentar** *to tempt (to try, put to the test; to try to allure, incite, etc.); to attempt, try;*
tentar le fortuna *to tempt fortune*
- terra** *earth; estate, property;*
terra firme *mainland, continent;*
poner (mitter) pede a terra *to set foot to the ground;*
tremor de terra *earthquake;*
cader per terra *to fall, fall down;*
super terra *on the earth;*
esser super terra *to exist*
- terribile** *terrible*
- terror** *terror*
- timer** *to fear, be afraid (of)*
- timide** *timid*
- tiro** *shooting, firing; shot*
- tocco** *touch (=act of touching)*
- tonitro** *thunder*
- tono** *tone (sound, sound quality);*
tonos harmonic *[Mus.] overtones*
- tormentar** *to torture, put to torture; to torment (=to cause torment)*
- tornar** *to turn ("to turn on a lathe"; to change or reverse position of)*
- torrente** *ppr of torrer; torrent*

torrer *to parch, scorch*

tosto *presently, soon, promptly;*
plus tosto *rather (more truly or accurately; sooner, preferably);*
si tosto que *as soon as*

tote *all (the whole of; "all the parts, members, etc. of a whole series or group"); every, each;*
esser tote aures *to be all ears;*
tote le homines *all men;*
totes *all, everyone;*
de tote le corde *wholeheartedly;*
tote le duo *both*

totevia *yet, still, nevertheless*

toto *all, everything;*
le toto *the whole;*
super toto *above all;*
ante toto *after all;*
in toto *entirely, wholly;*
in toto e per toto *entirely, wholly*

tractar *to treat (to deal with, handle, subject to a treatment; to entertain);*
tractar de (un thema, etc.) *to treat (of) (a topic, etc.);*
tractar de (le pace, etc.) *to treat for (peace, etc.)*

traitor *traitor*

tranquille *tranquil, calm*

travaliar *to torment; to labor, toil*

trenta *thirty*

tres *three*

triste *sad;*
triste (excusa, figura, etc.) *sorry (excuse, figure, etc.)*

tropic *tropic, tropical*

trovar *to find*

tu *you; your*

tue *yours*

tunc *then (at that time; in that case, consequently)*

typo *type; character (as in "quite a character")*

tyrannia *tyranny*

ubi *where (=in or at what place); where, as soon as; wherewith; in which;*
a ubi *where, whither;*
de ubi *from where, whence*

ulle *any, anyone*

ultime *last*

ultra *on the other side, beyond, farther; on the farther side of; beyond, past; besides;*
ultra illo *besides, moreover;*
ultra que *aside from the fact that*

un *a, an;*
le un le altere *one another, each other;*
le unes le alteres *one another, each other*

unic *sole, only; unique (=that has no like or equal);*
filio unic *only son*

union *union;*
tracto de union *hyphen*

unir *to unite, join, connect*

unitari *unitary*

unitario *unitarist*

universitate *university*

universo *universe*

uno *one*

usar *to use, make use of; to use up;*
usar (facier, etc.) *to be used to (doing, etc.)*

usque *(all the way) to, up to (a point in space or time); till, until;*
usque nunc *up to now;*
usque al presente *up to the present*

va *pr of vader; go, goes;*
va! *go!;*
io va comenciar *I shall begin, I am going to begin*

vader *to go*

valente *ppr of valer; valiant*

valer *to be worth (=to be equal to, in value or in price); to be courageous*

valor *value, worth; valor;*
valores [Com.] *holdings (as stock, shares, etc.)*

vamos *let's go, let us go;*
vamos comenciar *let's begin*

vanitate *vanity (futility; conceit)*

varie *various (different, diverse; several, diverse); variable, inconstant*

vaso *vessel (=hollow container); vase;*
vaso sanguinari *blood vessel*

venir *to come;*
venir al mundo *to come into the world, be born;*
venir al manos *to come to blows;*
facier venir *to send for*

ver *spring, springtime; true (=truthful; in accordance with truth or reality)*

veritate *truth; verity;*
dicer le veritate *to tell the truth;*
a dicer le veritate *to tell the truth;*
in veritate *in truth, truly, really*

verso *verse; verso (=reverse or left-hand page);*

- verso libere free verse; toward(s); to, in the direction of, etc.*
- vespere** *evening;*
iste vespere tonight;
le vespere in the evening, evenings;
heri vespere last night;
mane vespere tomorrow night
- vestir** *to dress (a person); to put on (a garment);*
vestir de to dress (a person) in
- vestimento** *garment, piece of clothing; vestment;*
vestimentos clothing, clothes, apparel
- veterano** *veteran*
- vetere** *old (not young; not new);*
le Vetere Testamento the Old Testament;
le Vetere Mundo the Old World
- viage** *journey, trip; voyage;*
facer un viage to make or take a trip
- vice** *turn (as in "my turn"); stead; time (as in "three times");*
alicun vices sometimes;
un vice once;
in vice que once that;
in vice de instead of;
a vices at times;
altere vice a second time, once again;
plure vices several times, repeatedly
- vicin** *neighboring, adjoining, near*
- victima** *victim*
- victoria** *victory*
- vider** *to see;*
vidite que seeing that, considering that
- vigoroze** *vigorous*
- vino** *wine*
- vinti** *twenty*
- viola** *viola; violet*
- violente** *violent*
- violetto** *violet (=color violet)*
- visita** *visit;*
facer un visita a un persona to call on someone;
derecto de visita right of search or visit
- visitar** *to visit*
- vista** *view (sight; things seen; mental picture);*
a prime vista at first sight;
perder de vista to lose sight (of);
secunde vista second sight;
puncto de vista point of view;
in vista de in view of
- vita** *life;*
ganiar le vita to make a living;
sin vita without life, lifeless;
plen de vita full of life, lively
- viver** *to live; viver de to live on (something);*
maniera de viver way of life, way of living;
viver in (un loco) to live in (a place)
- vivide** *vivid*
- voce** *voice (as in "human voice")*
- voler** *to wish, want;*
voler facer (un cosa) to want to do (something);
voler (un cosa) to want (something);
voler dicer to mean, signify
- volver** *to roll, turn around*
- vos** *you (as in "you are", "I love you", "for you"); yourself*
- vostre** *your*
- vulnerar** *to wound*

SK (Version in Interlingua) © 2006